

Державний торговельно-економічний університет
Факультет ресторанно-готельного та туристичного бізнесу
Кафедра туризму та рекреації

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

«Розроблення продукту активного туризму територією
Івано-Франківської області та його просування на ринку
ЄС»

Студента 4 курсу 18 групи
денної форми навчання
освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм»
Освітньої програми «Міжнародний
туризм»

(підпис)

Могге Максим
Васильович

Науковий керівник
д.геогр.н., проф.

(підпис)

Гладкий Олександр
Віталійович

Гарант освітньої програми
канд. наук з держ. управління,
доцент

(підпис)

Кравцов Сергій
Станіславович

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет
Факультет ресторанно-готельного та туристичного бізнесу
Кафедра туризму та рекреації
Освітній ступінь «бакалавр»
Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність 242 «Туризм»
Освітня програма «Міжнародний туристичний бізнес»

Затверджую

Зав. кафедри

Тетяна ТКАЧЕНКО

« » 2023 р.

Завдання

на випускн кваліфікаційну роботу студентіві

Могге Максиму Васильовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи:

«Розроблення продукту активного туризму територією Івано-Франківської області та його просування на ринку ЄС»

Затверджена наказом ДТЕУ від «01» листопада 2022 р. № 2000.

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: 02.06.2023 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: проєктування продукту активного туризму територією Івано-Франківської області та його просування на ринку ЄС

Об'єкт дослідження: процес проєктування та просування туристичного продукту активного туризму на ринку ЄС.

Предмет дослідження: теоретичні та практичні засади проєктування продукту активного туризму територією Івано-Франківської області та його просування на ринку ЄС

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ ПРОДУКТУ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ

- 1.1. Сутність та наукові засади активного туризму
- 1.2. Діагностика ринку активного туризму
- 1.3. Ресурсний потенціал Івано-Франківської області для розвитку активного туризму

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЇ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

- 2.1. Розроблення маршруту та програма туру
- 2.2. Заходи просування активного туру на ринки країн ЄС
- 2.3. Економічне обґрунтування туру

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Календарний план виконання роботи:

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір і затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	01.09.2022- 25.11.2022	01.11.2022
2.	Оформлення і затвердження завдання на роботу	28.11.2022- 23.12.2022	23.12.2022
3.	Написання та попередній захист 1 розділу випускної кваліфікаційної роботи у наукового керівника	26.12.2022 - 10.02.2023	26.12.2022 -10.02.2023
4.	Написання та попередній захист 2 розділу випускної кваліфікаційної роботи у наукового керівника	11.02.2023- 21.04.2023	11.02.2023- 21.04.2023
5.	Оформлення випускної кваліфікаційної роботи	22.04.2023- 08.05.2023	22.04.2023- 08.05.2023
6.	Представлення роботи на кафедру та попередній захист у комісіях	09.05.2023 – 26.05.2023	09.05.2023 – 6.05.2023
7.	Доопрацювання, оформлення, друкування, підготовка матеріалів до захисту	27.05.2023 – 01.06.2023	27.05.2023 – 01.06.2023
8.	Представлення готової зшитої випускної кваліфікаційної роботи на кафедру	02.06.2023	02.06.2023
9.	Захист випускної кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії	Згідно з розкладом	Згідно з розкладом

6. Дата видачі завдання 23 грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи: Гладкий О.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми

Кравцов С.С.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент

Могге М.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Робота написана на актуальну тему та присвячена розробленню продукту активного туризму територією Івано-Франківської області та його просуванню на ринку ЄС. В ній розкрито теоретичні аспекти розробки та особливості формування туристичного продукту у сфері активного туризму, досліджено особливості та сутність поняття «туристичний продукт» у сфері активного туризму, висвітлено механізми проектування туристичного продукту області у сфері активного туризму на міжнародному ринку. Особливої уваги заслуговують аналіз методики і методів просування туристичних послуг у сфері активного туризму на міжнародному ринку.

Автор ґрунтовно проаналізувала передумови і фактори проектування туристичного продукту у сфері активного туризму Івано-Франківської області на міжнародному ринку, розкрив туристичний потенціал області в галузі активного туризму, виділив ключові природні, історичні, трудові ресурсні, екологічні передумови і фактори проектування туристичних послуг області на міжнародному ринку активного туризму, проаналізував ринкові механізми їх використання та роль основних стейкхолдерів в формуванні механізмів просування туристичних послуг у сфері активного туризму на міжнародному ринку.

Автором проведено детальний аналіз механізмів проектування туристичного продукту у сфері активного туризму Івано-Франківської області, розроблено маршрут та програму туру, заходи просування активного туру на ринки країн ЄС, а також подано ґрунтовне економічне обґрунтування туру області на міжнародному ринку активного туризму.

Вважаю, що робота відповідає всім вимогам Вищої школи до підготовки і написання ВКР та заслуговує високої оцінки.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Гладкий О.В.

_____ (підпис, дата)

Після перевірки роботи на унікальність виявлені недоліки були усунені. Дослідження є самостійною авторською роботою, завершеною згідно з поставленою метою та визначеними завданнями

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____

(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента _____

Могге М.В..

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____

Кравцов С.С.

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____

Ткаченко Т. І.

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ ПРОДУКТУ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ	10
1.1. Сутність та наукові засади активного туризму	10
1.2. Діагностика ринку активного туризму ЄС та України	15
1.3. Ресурсний потенціал Івано-Франківської області для розвитку активного туризму	27
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЇ ІВАНО- ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	38
2.1. Розроблення маршруту та програма туру	38
2.2. Заходи просування активного туру на ринки країн ЄС	49
2.3. Економічне обґрунтування туру	54
Висновки до розділу 2	58
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному житті туризм — це багатогранне явище, що тісно пов'язане з економікою, історією, географією та іншими науками.

Значення сфери туризму у світі постійно зростає. Це пов'язано із важливістю його ролі у розвитку економіки регіонів та цілих країн, у розвитку міжнародних зв'язків, а також у валютних надходженнях. Внаслідок проведення правильної культурної та економічної політики, туризм є фактором стабільності та зміцнення міждержавних зв'язків, а також має сприятливе значення у формуванні іміджу та престижу країни на світовій арені.

Все більш вагомим сегментом туристської галузі, який залучає сотні мільйонів прихильників активного відпочинку у природне середовище стаж активний туризм.

Активні форми туризму забезпечують необхідне за обсягом і інтенсивністю фізичне навантаження для учасників туристських заходів, що є найважливішим чинником їх повноцінного відпочинку та ефективного оздоровлення.

У туристичній галузі України Івано-Франківська область має важливе місце. Це регіон, що відноситься до найбільш перспективних туристичних регіонів країни. Потужна ресурсна база є важливою передумовою розвитку туризму, що також позначається на розвитку туристичної інфраструктури. Це доводить той факт, що розвиток туризму в регіоні посідає важливе місце та є надзвичайно актуальним на сьогодні.

Аналіз останніх наукових публікацій показав, що активний туризм досліджували як вітчизняні так і закордонні вчені. Найбільш суттєві дослідження проблематики організації та здійснення подорожей з активного туризму зустрічаються у працях Беспалої О. А. [1], Булашева О. Я. [2], Зігунова В. М. [3],

Колотухи О. В [4], Корнієнко О.М. [5], Федоришиної Л. М. [6], Щура Ю.В. [7] та інших.

Отже, поглиблення наукових досліджень у сфері активного туризму є актуальним.

Метою роботи є дослідження особливостей розроблення продукту активного туризму територією Івано-Франківської області та його просування на ринку ЄС. Досягнення мети роботи передбачає вирішення таких завдань:

- уточнити сутність та наукові засади активного туризму;
- провести діагностику ринку активного туризму ЄС та України;
- розглянути ресурсний потенціал Івано-Франківської області для розвитку активного туризму;
- розробити маршрут та програму туру територією Івано-Франківської області;
- обґрунтувати заходи просування активного туру на ринки країн ЄС;
- зробити економічне обґрунтування туру.

Об'єктом дослідження виступає процес розроблення продукту активного туризму територією Івано-Франківської області та його просування на ринку ЄС.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні рекомендації щодо процесу розроблення продукту активного туризму територією Івано-Франківської області та його просування на ринку ЄС.

Методи дослідження. Методичною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальнонаукові методи, зокрема такі як аналіз інформаційної бази проблеми (метод наукового аналізу); узагальнення і синтез отриманих даних (метод наукового синтезу та узагальнення); методи опису та порівняння; метод статистичного аналізу. Системно-структурний метод дав можливість комплексно розглянути проблематику дослідження, а метод систематизації та узагальнення дозволив визначити конкретні результати відповідно до плану роботи.

Інформаційна база. Основними інформаційними джерелами, що були використані в процесі виконання випускної кваліфікаційної роботи є матеріали,

що наведені в вітчизняній та закордонній літературі, законодавчих та нормативних актах, статистичні дані Державної служби статистики України.

Наукова новизна одержаних результатів. В роботі запропоновано новий туристичний продукт у сфері активного туризму територією Івано-Франківської області з метою подальшого його просування на ринку ЄС.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що отримані в ході дослідження результати можуть бути використані при розробці програм розвитку туризму, спортивно-оздоровчих заходів в регіоні, складанні мережі маршрутів спортивно-оздоровчого туризму, формуванні туристичного продукту у сфері активного туризму в роботі туристичних фірм та організацій як Івано-Франківської області.

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел і викладена на 65 сторінках.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТУ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Теоретичні основи розвитку активного туризму

Активний туризм, що набув популярності у ХХ столітті, вплинув на уявлення суспільства про активний відпочинок. Кожна людина має можливість займатися активним туризмом в будь-якому куточку країни, області або міста. Активний туризм є способом відпочинку, який дозволяє перезавантажити організм від звичайного щоденного життя, відбуваючись під час подорожі в природному середовищі.

Активний туризм - це форма туризму, яка включає фізичні навантаження та використання активних засобів пересування, зазвичай на територіях з унікальним ландшафтом та збереженим природним середовищем [4, 34]. Вчені, такі як Колотуха О. В. [4], Зігунов В. М. [3] та інші [1], [6], описують активний туризм як форму туристичних подорожей, що відбуваються у будь-якому природному середовищі з використанням активних засобів пересування (велосипед, пішки, лижі, вода та ін.) за певним маршрутом.

Розглядаючи різновиди активного туризму, можна зазначити, що цей вид туризму є дуже різноманітним. До найпоширеніших його практик входять пішохідний, водний, велосипедний, гірський, лижний туризм та інші [9, 10]. Особливістю багатьох видів активного туризму є те, що турист не має на меті досягнення спортивних результатів у певному виді активного туризму, тому ці види є більш доступними та популярними для широкого кола людей.

Основними цілями активного туризму можна виділити такі: покращення фізичного стану людини; раціональне використання вільного часу; оптимальне використання туристичних ресурсів; забезпечення особистої безпеки під час подорожі.

Міжнародні експерти в галузі туризму зауважують, що активний (пригодницький) туризм стає все більш популярним як окремий сегмент галузі

гостинності з кожним роком. За даними Всесвітньої організації туризму (UNWTO), найбільш популярними видами активного туризму є пішохідний, велосипедний, лижний та водний [11].

Аналізуючи сутність активного туризму, можна зазначити, що його часто сплутують зі спортивним туризмом, хоча це не одне й те ж. Основною відмінністю активного туризму від спортивного туризму є те, що в багатьох активних подорожах не потрібно відповідати певним спортивним вимогам, а достатньо пройти заданий маршрут та насолодитися активним відпочинком. Активний туризм передбачає просте подолання відносно невеликої відстані з використанням активних засобів переміщення [12].

Згідно з Всесвітньою асоціацією пригодницького туризму (Global Adventure Travel Trade Association), пригодницьким туризмом вважають будь-яку форму туристичної активності, яка містить щонайменше дві з трьох характеристик: фізичну активність, культурну взаємодію або занурення у природне середовище [13].

На рис. 1.1. зображено структуру сучасного активного туризму.

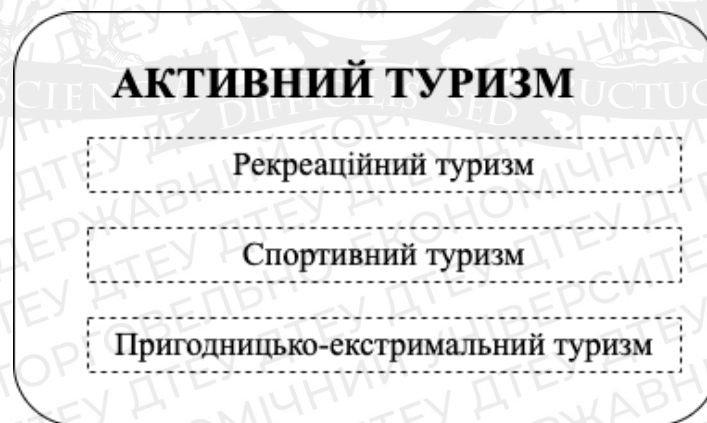

Рис. 1.1. Структура сучасного активного туризму

Джерело: побудовано автором на підставі [8].

У структурі активного туризму можна виділити рекреаційний, спортивний, пригодницько-екстремальний туризм та інші форми активної рекреації. Кожен з цих видів має своє важливе місце в організації активних подорожей, які дозволяють туристам отримати необхідні навички, знання, вміння та задоволення своїх туристичних потреб.

Сучасний активний туризм включає різноманітні види, серед яких популярні пішохідний, велосипедний, водний, повітряний, гірський, спелеологічний, лижний, комбінований туризм та інші [14]. Ці базові види спортивного туризму є складовою частиною активного туризму, тому розглянемо їх детальніше (табл. 1.1)

Таблиця 1.1.

Види активного туризму

Вид активного туризму	Характеристика
Пішохідний туризм	один з найпоширеніших видів спортивного туризму, основною метою якого є подолання групою туристів маршруту по місцевості з місця відправлення до місця прибуття за вказаний проміжок часу. Пішохідний туризм сприяє фізичному і інтелектуальному розвитку людини, підтримці хорошої фізичної форми за рахунок певного періоду перебування в природних умовах навколишнього середовища. Маршрут пішого туризму може містити в собі програму фізичної чи спортивно-оздоровчої підготовки, ознайомлення з історією і культурною спадщиною населення регіону.
Велосипедний туризм	це подорожі на велосипеді, один з видів спортивного туризму – масового і популярного спорту. Велотуризм як активний відпочинок полягає в проходженні на велосипеді маршрутів, що містять загальнотуристичні і специфічні для велотуризму об'єкти екскурсійного характеру. Складність таких походів може коливатися від простої до вкрай високої, маршрути прокладаються так, щоб використати переваги, які дає велосипед для швидкого пересування по маршруту. Головні відмінності таких велопоходів від спортивного велотуризму, орієнтованого на отримання спортивних розрядів і звань – відмова від навмисного ускладнення маршруту, поділу походів на категорії складності і суміщення спортивної складової походу з оглядом культурних та природних пам'яток. Серед видів активного відпочинку, велосипедний туризм є лідером за швидкістю пересування і протяжністю маршрутів
Водний туризм	це динамічний вид активного відпочинку, який передбачає рух на гумових надувних човнах, байдарках, плотах і катамаранах вниз за течією. Водний туризм - один з різновидів туризму, в основі якого подолання маршруту водною поверхнею. Розрізняють декілька підвидів водного туризму: сплави по річках, рафтинг, вітрильний туризм, каякінг, каньйонінг (подолання каньйонів без допомоги плаваючих засобів), віндсерфінг, вейкбордінг. Плавальні засоби для водного туризму: водні лижі, водна дошка, каяк, каное, катамаран, бублик, байдарка, рафт, пліт, човен
Гірський туризм	це пересування групи людей у гірській місцевості за певним, заздалегідь складеним маршрутом. Гірський туризм - це і одноденні прогулянки по готових лижнях, і недільні переходи по засніжених цілинних лісах, скі-тури (позатрасове катання) на гірських схилах без підйомників і гірськолижних курортів, сноубординг, сендбордінг, гелі-скіін. Гірським туризмом можуть займатися далеко не всі, бо він передбачає велике навантаження на організм, оскільки турист несе досить важкий рюкзак по рельєфній місцевості. Також на маршруті можуть траплятися протяжні перешкоди у вигляді гірської річки
Спелеотуризм туризм	один з видів спортивного туризму, мета якого полягає в подорожах по природним підземним порожнинам (печерам) і подоланням у них різних перешкод (сифони, колодязі) з використанням різного спеціального спорядження (акваланги, карабіни, мотузки, гаки, індивідуальні страхувальні системи й ін.). Відкриття нових спелеотуристичних маршрутів сполучено з дослідженням печер – спелеологією. Цей вид туризму завоював симпатії багатьох аматорів підземних подорожей. Вони можуть милуватися казковими кам'яними квітками із кристалічних утворень, купатися в підземному озері, захоплюватися печерним чудом – сталактитами й сталагмітами.
Лижний туризм	це різновид спортивного туризму, що передбачає рух на лижних засобах пересування. Даний вид туризму є різноманітним: можна виходити в походи вихідного дня по прокладеній лижні або вирушити у багатоденний похід з великою дистанцією по засніженій місцевості. Підготовані туристи вирушають навіть у експедиції до Антарктиди чи Арктики, що передбачає великі фізичні навантаження
Повітряний туризм	це вид активного туризму, в основі якого є подолання маршруту в повітрі. Даний вид туризму найменш розповсюджений через свою вартість. Повітряний туризм представлений у використанні повітряних куль, парашутизму, парапланеризмі, дельтапланеризмі, мотодельтапланеризмі, тощо

Джерело: побудовано автором на підставі [16-22].

Розглянемо, сутність вище зазначених видів активного туризму, які представлено на (рис. 1.2).

Види активного туризму	
Повітряний	стрибки з парашутом та повітряна акробатика (парашутизм), повітроплавання, парапланеризм, політ на повітряній кулі.
Водний	сплав по річці з подоланням порогів (каякінг, рафтінг, сплави на байдарках і катамаранах), катання на воді на дошках (вейкбордінг і віндсерфінг), дайвінг, буксирування людини по воді (кейтсерфінг).
Гірський	поодолання гірських перевалів у високих горах, сходження на високі гірські вершини (альпінізм), спуск та прохід по природним печерам, (спелеотуризм), скелелазіння
Велосипедний	велотріал, велосипедний багатоденний похід, подорож на велосипеді у горах (маунтінбайкінг), спуск по крутосхилах на велосипеді (лаунхілл)
Лижний	багатоденні походи по снігу взимку, гірські лижі та сноубордінг, фрістайл та інші
Пішоходний	багатоденні та одноденні походи по гірській або рівнинній місцевості, спортивне орієнтування

Рис. 1.2 Сутність видів активного туризму

Джерело: побудовано автором на підставі [16-22].

Отже, можна виділити спільні ознаки всіх видів активного туризму, які включають:

1. Активний характер туристичних заходів, що передбачають фізичну активність;
2. Проведення заходів у незайманому або слабозміненому природному середовищі;
3. Маршрутний характер заходів, які включають переміщення по певному маршруту;
4. Потреба у значному територіальному ресурсі, оскільки активний туризм вимагає великих просторових можливостей;

5. Орієнтація на природні ресурси, оскільки активний туризм здебільшого відбувається в природних середовища;
6. Специфічна пов'язаність з індустрією активного туризму, оскільки для його організації потрібні спеціалізовані послуги та інфраструктура;
7. Залежність від кліматичних умов регіону, оскільки погодні умови можуть впливати на можливість здійснення активних туристичних заходів.

Залежно від ..головної цілі подорожі можна виділити основну ознаку активного туру, яка полягає у подоланні маршруту у природньому середовищі.

Однією з особливостей побудови маршрутів активного туризму є їх конфігурація, яка може бути представлена у базових видах, як показано на рис.

1.3.

Рис.1.3. Конфігурація маршрутів в активному туризмі

Джерело: побудовано автором

У розвитку активного туризму у багатьох країнах світу існують певні проблеми, які можна виділити, як показано на рис. 1.4.

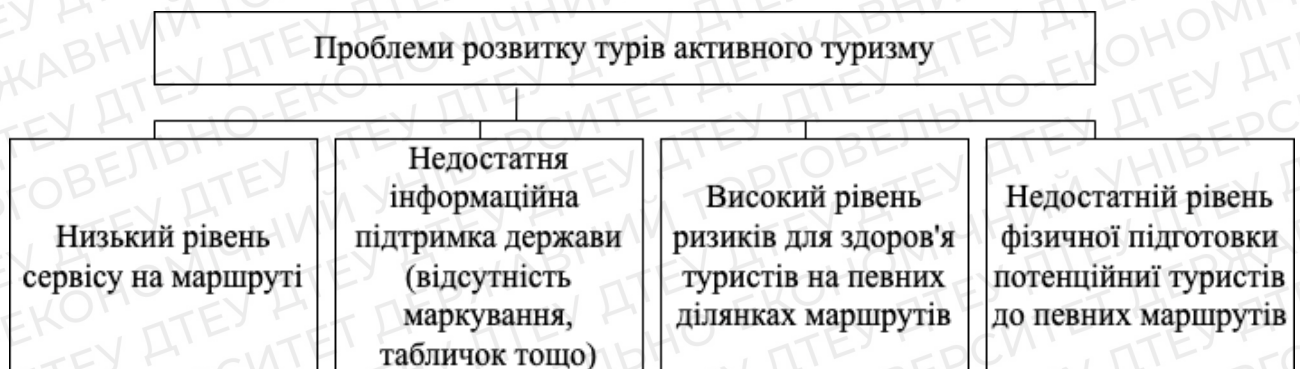

Рис. 1.4. Основні проблеми розвитку активного туризму

Джерело: побудовано автором

Після вивчення сутності різних видів активного туризму, важливо звернути увагу на ресурси, які використовуються в цих видах активного відпочинку.

На наступному етапі розглянемо потенційні ресурси для здійснення активних турів по території Івано-Франківської області.

1.2. Діагностика ринку активного туризму на ринку ЄС та України.

Світові тенденції розвитку активного туризму показують зростаючий інтерес до більш екстремальних та незвичайних форм подорожей. Дослідження, проведені Globetrender, виділили шість нових тенденцій у пригодницькому туризмі. Ось деякі з цих тенденцій:

1. Виїзд за кордон на тривалий час або "кочівний відпочинок": Це форма відпочинку для людей, які прагнуть змінити своє життя або потребують відпочинку від емоційного перевантаження. Ці подорожі можуть тривати тривалий період (три місяці і більше) і включати екскурсії, навчальні програми та благодійність.

2. Сімейні експериментальні подорожі: Ця тенденція пропонує сімейні подорожі з дітьми в країни, які уникають "надтуризму" (overtourism). Такі подорожі можуть включати екскурсії джунглями, спостереження за дикими тваринами, підводний дайвінг та інші пригоди.

3. Занурення у глиб океану: Ця тенденція залучає увагу до дослідження Світового океану. Волонтери можуть допомагати в маркуванні акул, вивченні флори та фауни, а також досліджувати коралові рифи. Це стає цікавим не лише для вчених, але й для молоді.

4. Космічні подорожі: Розвиток техніки і технологій відкриває можливість для реалізації космічних подорожей. Наприклад, компанія Virgin Galactic планує запустити суборбітальні польоти тривалістю 90 хвилин.

5. Мікро-подорожі або тури вихідного дня: Ця тенденція пропонує доступну форму відпочинку, що не вимагає великих витрат. Це може бути відпочинок

недалеко від місця проживання з мінімальним кемпінговим спорядженням.

Ці тенденції свідчать про зростаючий інтерес до незвичайних, екстремальних та навіть космічних форм активного туризму, що відображає прагнення туристів до нових вражень, відкриттів та пригод.

Екстремальне оздоровлення стає все більш популярним серед міських жителів, які відчувають тиск урбанізації і шукають способи втекти від повсякденного стресу та монотонності. Цей вид туризму, який включає в себе фізичні та психологічні виклики, набуває більш екстремального характеру. Наприклад, на півострові Троль в Ісландії пропонуються справжні випробування для гостей, щоб вийти зі зони комфорту. Одним із прикладів є "сауни вікінгів", де люди можуть випробувати екстремальні температури та екстремальні способи релаксації.

В Японії існує серія подорожей, спрямованих на вивчення бойових мистецтв. Це дає можливість учасникам отримати нові навички та досвід у цій області, а також випробувати себе в екстремальних ситуаціях.

У національному парку Йосеміті в США можна спробувати скелелазіння без страхування. Це дуже вимоглива фізична активність, яка вимагає сили, витривалості та мужності.

Ці приклади демонструють, що екстремальне оздоровлення набуває популярності серед туристів, які бажають перевершити себе, відчути адреналін і знайти внутрішню гармонію, покидаючи зону комфорту [23].

Існує кілька нових ідей щодо активного туризму, які пропонує платформа ReekPro для туристичних операторів. Деякі з цих ідей включають:

1. Багатоденна екскурсія з рафтингу на білій воді в піковий сезон: Це може бути захопливий тур, де учасники мають змогу сплаватися по річці на спеціальних плотах і долати швидкі річкові пороги.
2. Пакет "вихідного дня" для велосипедів та кемпінгів, включаючи нічні велосипедні тури: Це дозволяє туристам проводити активний відпочинок, вирушаючи на велосипедних прогулянках і ночуючи в наметах або кемпінгах.
3. Піші прогулянки та оздоровчі програми замість фітнесу та йоги: Це

означає заміну традиційних фітнес-занять і йоги на прогулянки в природі та оздоровчі програми, спрямовані на покращення фізичного і психічного здоров'я.

4. Волонтерські та освітні екскурсії для любителів природи з метою збереження тропічних лісів: Це дає можливість туристам взяти участь у волонтерських програмах, спрямованих на охорону природи і збереження тропічних лісів, а також отримати освітній досвід.

5. Морські пригоди на вітрильнику з досвідом йоги: Це комбінація активного вітрильного спорту з йога-сесіями на борту. Туристи можуть насолоджуватися вітром і морськими краєвидами, а також займатися йогою для релаксації та гармонізації.

6. Гірські велосипедні екскурсії та кемпінгові пригоди: Це пропозиція для велотуристів, які бажають досліджувати гірські місцевості на велосипедах і ночувати в кемпінгах, насолоджуючись природними краєвидами та активним способом відпочинку.

Ці пропозиції відображають зростаючий інтерес до екстремальних форм активного туризму, що спонукає туристів до нових вражень, викликів та пізнання [24].

Серфінг є одним з найпопулярніших видів водних спортивних розваг і приваблює безліч охочих випробувати себе на хвилях. У світі існує багато відомих напрямків для серфінгу. Ось кілька найпопулярніших з них: Індонезія - має вражаючу берегову лінію протяжністю 55 тис. км. Особливо відомим місцем для серфінгу є острів Балі, який вважається столицею азійського серфінгу. Балі також приваблює любителів йоги, численні храми та привабливі туристичні місця; Австралія - На Голд-Кості в Австралії розташовані пляжі протяжністю 70 км і чотири епічні споти для серфінгу. Цей район відомий своєю великою кількістю хвиль та відмінними умовами для серфінгу; Гаваї - Острів Оаху в Гаваї є одним з найвідоміших місць для серфінгу. Тут знаходяться світово відомі споти, такі як Бонзай Пайплайн і Уаймеа Бей, де можна знайти вражаючі хвилі із різними рівнями складності; Каліфорнія - уздовж узбережжя Каліфорнії також є багато чудових місць для серфінгу,

зокрема Малібу, Санта-Круз і Сан-Клементе. Каліфорнія приваблює серферів з усього світу своїми хвилями та відмінними умовами для цього виду спорту; Португалія - відома своїми хвилями, і цей країна має найкращі хвилі в Європі. Берегова лінія складає 1794 км, і тут можна знайти різноманітні споти для серфінгу, включаючи Назаре, Пеніш та Ерісейра.

Ці напрямки відомі своїми унікальними умовами для серфінгу і приваблюють серферів з усього світу, як професіоналів, так і новачків, які бажають випробувати себе на хвилях.

Дійсно, серфінг можна успішно поєднувати з іншими видами активного туризму, що дозволяє подорожуючим насолоджуватися різноманітним пригодам і відкривати нові місця. Розвиток активного туризму в Європейському Союзі свідчить про те, що туристична індустрія постійно адаптується до сучасних вимог та тенденцій розвитку суспільства.

Італія є прикладом країни, де активний туризм займає все більш значну частку в туристичній галузі[25]. Це пов'язано з тим, що більшість туристів в цій країні належать до вікової категорії 25-45 років, які прагнуть унікального та трохи екстремального відпочинку. Відповідно до зростаючого попиту, туристичні агентства пропонують широкий спектр активних видів відпочинку, таких як велосипедні тури, піших прогулянки, рафтинг, дайвінг, спостереження за флорою та фауною. Ці види активного відпочинку передбачають перебування на відкритому повітрі та надають можливість туристам насолоджуватися природою і пригодами.

Активний туризм в світі стає популярним через його спроможність задовольняти потреби та очікування сучасних туристів, які шукають нові враження, пригоди та можливість ближче познайомитися з природою.

Це цікаві тенденції, що свідчать про зростання усвідомленості туристів щодо проблеми надмірного туризму та пошуку альтернативних форм відпочинку. «Надтуризм» («overtourism») стає серйозною проблемою для багатьох популярних туристичних місць, коли велика кількість відвідувачів перевантажує інфраструктуру та негативно впливає на навколишнє середовище

та місцеву спільноту.

Концепція «Повільних подорожей» спонукає туристів до більш обдуманого та свідомого способу подорожування, коли вони зосереджуються на глибшому дослідженні одного місця замість поспішного відвідування багатьох місць. Це дає можливість краще пізнати культуру, історію та природу місцевості.

Концепція «Бути місцевим» підкреслює важливість взаємодії туристів з місцевими жителями та використання послуг місцевих екскурсиводів та провідників. Це сприяє більш інтенсивному та автентичному досвіду подорожей, а також підтримці місцевої економіки.

Концепція «Здоров'я та краса» акцентує на відновленні та покращенні фізичного, психологічного та духовного стану туристів. Це включає в себе відпочинок від цифрового світу, заспокоєння розуму та психіки, а також зосередження на здоровому способі життя та добробуті.

Ці концепції відображають зміни в уявленнях туристів про туризм та їх бажання знаходитися в гармонії з природою, культурою та самими собою. Вони сприяють створенню більш сталого та відповідального туристичного досвіду, що має позитивний вплив на місцеве середовище та спільноту.

В туристичній індустрії будь-якої країни виникають питання збалансованого розвитку, збереження культурно-історичної спадщини та задоволення різноманітних потреб споживачів за допомогою відповідних спеціалізованих туристичних продуктів.

Один із способів досягнення збалансованого розвитку туризму - це розробка та просування спеціалізованих туристичних продуктів, які враховують унікальність та особливості конкретної локації. Це можуть бути культурні екскурсії, пригодницькі маршрути, екологічні тури, гастрономічні відкриття тощо. Важливо забезпечити, щоб ці продукти були сталі, враховували культурні та природні цінності місцевості, сприяли розвитку місцевої економіки та спільнот.

Крім того, важливо здійснювати ефективне управління туристичними ресурсами та встановлювати регуляторні механізми, які забезпечують

збереження культурно-історичної спадщини, екологічну стійкість та враховують потреби місцевих жителів.

Іспанія має широкий розмаїття видів туризму, що дозволяє привертати різні категорії туристів та задовольняти їхні різноманітні потреби. Країна відома своїми прекрасними пляжами та морським відпочинком, але також пропонує багато інших туристичних напрямків. Так, видовий туристичний асортимент Іспанії включає пляжний, культурнопізнавальний, сільський, діловий, гастрономічний, спортивний, подієвий туризм тощо.

Також, Іспанія пропонує багатий вибір активного туризму, що включає різноманітні види спорту та пригод. Гірський туризм, який включає піші та велосипедні маршрути в гірських місцевостях, є особливо популярним. Іспанія має велику кількість гірських ланцюгів, таких як Піренеї, Сьєрра-Невада, Сьєрра-де-Гредос та інші, які пропонують різні маршрути для любителів активного відпочинку. Також водні види спорту мають велику популярність у Іспанії, зокрема серфінг, віндсерфінг, кайтсерфінг та вітрильний спорт. Багато узбережних регіонів країни пропонують відмінні умови для цих видів активності.

Дайвінг є ще одним популярним активним видом туризму в Іспанії. Багато місць, зокрема Канарські острови, Балеарські острови та узбережжя Середземного моря, мають чудові місця для дайвінгу з великим різноманіттям підводного світу.

Крім того, Іспанія пропонує інші активні види туризму, такі як альпінізм, спелеокаякінг (подорожі на каяках у печерах), кінний туризм і гольф. Це лише декілька прикладів з багатої розмаїтості активного туризму, який доступний у Іспанії.

Варіативність пропозицій активного туризму в Іспанії пояснюється не лише природно-кліматичними умовами, але й зусиллями країни щодо популяризації своєї туристичної привабливості та створенням відповідної інфраструктури.

Організація різноманітних рекламних кампаній та зміна уявлення про країну свідчать про зусилля Іспанії в розвитку туризму та розширенні своєї

туристичної пропозиції. Це сприяє повертання нових категорій туристів і підтримує збалансований розвиток туризму в країні.

Україна має великий потенціал для розвитку різних видів активного туризму. Наприклад, гірські регіони Карпат та Кримських гір пропонують відмінні умови для пішого туризму, велосипедних прогулянок, альпінізму та скелелазіння. Водні види активного відпочинку можна насолоджуватися на річках, озерах та на Чорному морі, включаючи рафтинг, каякінг, віндсерфінг та дайвінг.

Крім того, Україна пропонує можливості для сільського туризму, екотуризму та пригодницького туризму. Села та сільські місцевості надають можливість відвідувачам познайомитися з традиціями, культурою та гастрономією країни. Національні парки, заповідники та природні резервати пропонують унікальні природні ландшафти для екскурсій, пішохідних маршрутів та спостереження за дикою природою.

Кожен регіон України має свої унікальні особливості і можливості для розвитку активного туризму. Важливо стимулювати розвиток цих видів туризму, створюючи необхідну інфраструктуру, підтримуючи місцевих підприємців та залучаючи туристів до відкриття нових місць та дослідження природних та культурних багатств країни.

Західна Україна є багатим регіоном, який приваблює туристів різноманітними видами активного відпочинку та туризму.

Піший туризм в Західній Україні є особливо популярним через прекрасні гірські місцевості Карпат. Туристи можуть насолоджуватися панорамними видами, прогулянками по гірських стежках, відвідуванням водоспадів та озер. Велосипедний туризм набирає популярності завдяки розгалуженій мережі велосипедних маршрутів, які пролягають через мальовничі села, гірські перевали та заповідні території. Автомобільний туризм дозволяє подорожувати власним транспортом і відвідувати різні цікаві місця, включаючи історичні міста, замки та пам'ятки архітектури. Водний туризм охоплює річки, озера та водосховища регіону, де можна насолоджуватися каякінгом, рафтингом, човнами з веслами та

риболовлюю. Західна Україна також пропонує різноманітні види спеціалізованого туризму, такі як екотуризм, культурологічний туризм, релігійний туризм та зелений (сільський) туризм. Це дозволяє туристам поглибитися у вивчення природних багатств, історичних та культурних традицій регіону, а також відпочити у сільській місцевості, насолоджуючись природою та місцевими заняттями. Всі ці види туризму роблять Західну Україну привабливим місцем для активного відпочинку та відкриття нових пригод.

Шацькі озера дійсно є прекрасним місцем для літнього відпочинку або канікул. Цей природний комплекс складається з численних озер з кришталево чистою водою, що надає їм особливу привабливість. Однією з особливостей Шацьких озер є їх чистота та прозорість води, яка сприяє комфортному купанню та відпочинку. Піщане дно і мілководдя роблять їх особливо підходящими для відпочинку з дітьми, де можна безпечно купатися та насолоджуватися водними розвагами. Для любителів активного відпочинку також є багато можливостей. Ви можете зайнятися риболовлюю, орендувати катамаран або велосипед і відправитися на прогулянку навколо озер. Також можна організувати екскурсії до цікавих міст і замків поблизу, наприклад, Тараканівського форту і замку в Дубно, або відвідати стародавнє місто Луцьк, в якому є багато історичних пам'яток.

Загалом, Шацькі озера пропонують широкий спектр можливостей для відпочинку та розваг, незалежно від ваших уподобань. Це прекрасне місце для занурення у природу, відпочинку на березі озера та насолоди затишком і красою цього регіону. Сплави (рафтинг) і велопогулянки – це тури для найактивніших туристів або для тих, кому набридли монотонні поїздки й відпочинок. Сплав (рафтинг) і велопогулянки є підходящими для найактивніших туристів або для тих, хто втомився від монотонних поїздок і відпочинку. Сплав (рафтинг) в Карпатах надає незабутній адреналін протягом усього року. Для досвідчених туристів це ще один шанс випробувати свої сили, а для новачків - можливість відкрити для себе новий вид спорту. Карпатський національний природний парк має відповідну річкову мережу (Прут і Чорний Черемош), що дозволяє

здійснювати унікальні сплави, особливо весною і влітку. Для більш спокійного відпочинку велопогулянки на свіжому повітрі серед Карпатських гір будуть ідеальним варіантом.

Українські Карпати, зокрема Говерла і Близниця, є надзвичайно привабливими для туристів. Спостереження за їх красою з висоти пташиного польоту надасть незабутні враження. Говерла є найвищою горою Українських Карпат і привертає багатьох любителів гірського туризму.

Крім того, у Карпатах є численні національні парки, де туристи можуть пройти по живописних стежках і насолодитися природними краєвидами. Відвідання дзвінкх водоспадів, які розташовані в горах, також є одним із захоплюючих занять. Високогірні озера Карпат вражають своєю глибиною і чистотою води, і вони створюють неповторну атмосферу спокою та гармонії.

Для любителів активного відпочинку в Карпатах є багато можливостей, таких як піший туризм, альпінізм, велосипедні прогулянки, верхова їзда та багато інших видів спорту та розваг. Карпати також пропонують багато традиційних селищ і гуцульських селищ, де ви зможете ознайомитися з місцевою культурою, традиціями та гастрономією.

Розвиток активного туризму в Вінницькій області дає можливість місцевим жителям та відвідувачам насолоджуватися активним відпочинком та досліджувати природні та культурні багатства регіону. Велосипедний туризм, кінний туризм та водний туризм - це цікаві види активного відпочинку, які дозволяють насолоджуватися прекрасною природою та пейзажами Вінницької області.

Особливо захоплюючим видом активного відпочинку на Вінниччині є рафтинг на річках Згар та Південний Буг. Екстрим-марафони, проводимі на цих річках, пропонують незабутні пригоди та адреналін. Рафтинг - це чудовий спосіб насолодитися активністю, спілкуванням з природою та зарядитися позитивною енергією.

Вінницька область також пропонує можливості для активного відпочинку в авіаційному та кінному спорті. Вінницький авіаційно-спортивний клуб

"Сутиски" надає можливість займатися парашутним спортом, починаючи від стрибків з парашутом для початківців до професійного навчання. Тут також проводяться польоти на літаках і планерах, що дає можливість насолоджуватися пташиним польотом і відчувати адреналін. Кінно-спортивні клуби "Вінниччина" і "Махікон" відкривають широкі можливості для любителів кінного спорту. Тут можна не лише насолоджуватись прекрасною природою, але і покататись верхи на кіньми. Клуби пропонують навчання "з нуля" для тих, хто бажає опанувати кінний спорт, а також участь у різноманітних змаганнях, де можна випробувати свої навички та змагатися з іншими спортсменами. Ці активні види спорту і відпочинку доповнюють туристичну привабливість Вінницької області, надаючи відвідувачам можливість насолоджуватися різноманітними формами активного відпочинку і залучати до регіону більше любителів пригод та спорту [27].

Харківщина пропонує різноманітні види активного відпочинку для різних смаків. У цьому регіоні більше 100 компаній та підприємств, які займаються розвитком активного туризму, і пропонують різні види розваг та спорту. Для любителів альпінізму та скелелазіння Харківщина має в собі підходящі місцевості та скелелазний обладнання, що дозволяє займатися цим видом активності. Джампінг (стрибки з високих споруд) також є популярним видом розваги в деяких місцях області. Любителям екстремальних вражень можуть сподобатись польоти на дельтапланах та парапланах, які надають можливість насолоджуватися пташиним польотом і спостерігати за краєвидами з висоти. Також в області є можливість займатися вейкбордингом на річках та водоймах.

Для зимового активного відпочинку пропонується гірськолижний відпочинок. В околицях Харкова є гірськолижні курорти, де можна насолоджуватись лижним спуском та іншими зимовими розвагами. Кінні прогулянки також доступні у Харківській області. Чудові місцевості та кінні клуби дозволяють любителям конного спорту насолоджуватись прогулянками верхи та пізнавати красу природи.

Загалом, Харківщина має багато можливостей для активного відпочинку, задовольняючи різні інтереси туристів та любителів пригод [27].

Запорізька область має багато привабливих місць для активного відпочинку, особливо в районі північного Приазов'я. Цей регіон відрізняється наявністю численних лиманів, що створюють чудові умови для різних видів активного відпочинку на воді. [28].

Одеська область має значний потенціал для розвитку туризму, завдяки своїм географічним особливостям, сприятливому клімату, наявності найбільшого морського порту в Україні та розвинутій курортно-рекреаційній інфраструктурі. Туристична галузь є стратегічним напрямом розвитку області, і вона має всі необхідні передумови для привабливості як для внутрішнього, так і для зарубіжного туризму.

Одеська область також лідирує серед інших областей України за надходженням від туристичного збору. На території області діє 46 туристичних маршрутів, з яких 19 нових маршрутів було розроблено і запущено в 2021 році, включаючи екологічні, гастрономічні, релігійні та розважальні маршрути.

Серед відомих туристичних маршрутів Одеської області можна виділити такі: сплав на байдарках по річці Турунчук, відвідування Бессарабської садиби "У Меланії", Дністровська Амазонія, ранчо "Дядюшка Бо", відкриття таємниць життя Сиверина Потоцького, Долина роз, козацькі маршрути, шляхи Чумаків, Акерманська Шабота, етнопарк "Нью Васюки", Фрумушика-Нова, Дунайська дельта та багато інших.

Ці різноманітні маршрути пропонують яскраві атракції та можливості для задоволення різних потреб туристів, включаючи природу, культурно-історичну спадщину, гастрономію та розваги [29].

Популяризація та розвиток активного відпочинку справді потребують наявності відповідної інфраструктури. За останні роки спостерігається зростання кількості спеціалізованих туроператорів, гідів та туристичних агентств, які спеціалізуються на активному відпочинку. Вони пропонують різноманітні туристичні пакети, екскурсії та пригоди для клієнтів, допомагають організувати поїздку та забезпечують професійне супроводження під час активних заходів. Також розвивається мережа спеціалізованих магазинів, де можна придбати

сучасне туристичне спорядження та необхідні аксесуари для активного відпочинку. Ці магазини надають широкий вибір товарів для різних видів активності, від велосипедів та каяків до палаток та спортивного одягу.

Розвиток інфраструктури також передбачає наявність зручних місць розміщення для туристів, таких як гостьові будинки, готелі, кемпінги та інші види помешкань. Важливо, щоб ці об'єкти забезпечували комфортні умови для туристів, а також були розташовані в безпосередній близькості до популярних активних місць відпочинку. Всі ці складові інфраструктури разом сприяють зростанню популярності активного відпочинку та забезпечують туристам належні умови для задоволення їхніх потреб та бажань під час активних подорожей.

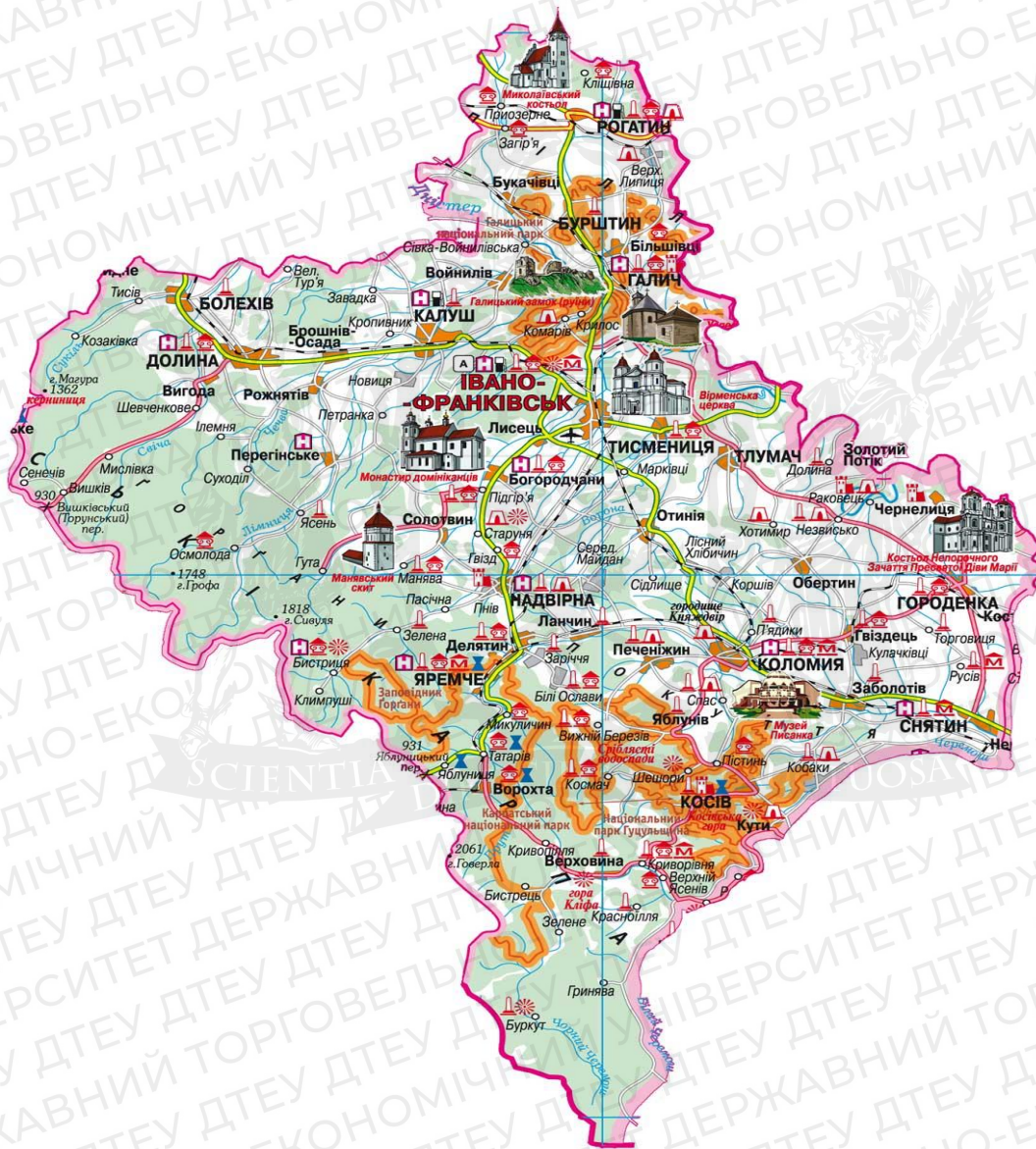
Останнім часом в Україні відбуваються позитивні зміни в сфері активного туризму. З'являються спеціалізовані туроператори, які пропонують активні туристичні послуги. Також відкриваються нові місця для активного відпочинку, а пункти прокату та сервісу туристичного спорядження стають більш доступними. Розширюється мережа спеціалізованих місць для проживання активних туристів.

Більшість активного туризму в Україні має індивідуальний характер і розвивається в межах туристичних клубів або гуртків. Наразі розвиваються нові напрямки активного туризму, такі як екстремальний, пригодницький, вітрильний та інші види подорожей. Також популярні комбіновані види туризму, які поєднують автомобільний, велосипедний, вітрильний, водний, гірський, мотоциклетний, пішохідний, спелеологічний та інші види.

Подорожі, використовуючи природно-рекреаційні, історико-культурні та кадрові ресурси країни, стимулюють активний туризм серед населення України. Крім того, вони сприяють розвитку міжнародного та зарубіжного туризму, а також загальному зростанню туристичної галузі як високорентабельної галузі економіки України. Крім цього, Україна також отримує можливість вступити на світовий туристичний ринок.

1.3. Ресурсний потенціал Івано-Франківської області у сфері активного туризму

Івано-Франківська область знаходиться на заході України, на території Передкарпаття та Українських Карпат. На півдні область межує з Румунією. Площа області — 13,9 тис. кв. км (2,4% території України) [30].

2

Рис.1.5. Карта Івано-Франківської області

Джерело: побудовано автором на підставі [30].

Розвитку туристичної галузі в області слугують передумовою сприятливі комфортні помірно-континентальні кліматичні умови. Проте специфіка кліматичних умов на різних територіях області, а також особливості

мікрокліматичних умов окремих районів обумовлюють різні нюанси у здійсненні рекреаційні.

Майже вся територія регіону має комфортні сприятливі умови для здійснення рекреації цілорічно, але найкращі умови для зимової рекреації є у Південно- Західному та Південно-Східному районах, а для літнього відпочинку – у Північно- Східному, Центральньо-Східному, Північному і Південно-Західному районах.

Водні ресурси області - це поверхневі та підземні води, джерела мінеральних вод. За обсягами запасів води регіон посідає третє місце в країні. На Івано- Франківщині протікає більш як 8,3 тисячі річок і потічків, тут знаходяться основні стоки таких великих річок як Дністер і Прут. В області багато озер різного походження (найбільші – оз. Несамовите та оз. Марічейка). Озера, річки, а ще мальовничі водоспади (на річках Прут, Росточа, Женець та ін.) є привабливими для туризму та рекреації. Важливим рекреаційним ресурсом є мінеральні води – йодо- бромні та сульфідні (Городенківський, Рогатинський райони), кальцієво-натрієві та хлоридно-натрієві (Косівський, Калуський, Долинський, Верховинський та Рожнятівський райони) вуглекислі (Косівський район). Мінеральні води використовуються не на повну потужність, рівень освоєності набагато менше, ніж їх потенційні можливості. Значний діапазон лікувальних характеристик мінеральних вод, а також присутність в області термальних вод та пелоїдів (Рогатинський район) дають змогу лікувати та оздоровлювати в регіоні більш як 80 тис. осіб на рік. Тут працює 45 закладів санаторно-курортного спрямування, але потенціал для збільшення їх кількості в регіоні є значно великим.

Івано-Франківщина також багата на лісові ресурси (лісистість – 39,6%, а подекуди показник сягає 60-65%), вони є базою для багатьох видів рекреації та туризму. Через стихійну та неорганізовану рекреацію місцеві типи рослинності, на жаль, на сьогодні збережені лише на 10% від території регіону, значно зменшилась кількість дикої фауни. Разом з тим, в області знаходиться більш як 1500 видів різноманітних рослин, з яких велика кількість реліктових та

ендемів. Близько 13,4% території регіону знаходиться під охороною, 438 територій та об'єктів ПЗФ є об'єктами рекреації та туризму.

Враховуючи норми екологічно допустимих навантажень на ландшафти, в Івано-Франківському регіоні встановлено, що у середньому допустиме навантаження на територію - 36 осіб/га. Найвища місткість рекреаційно-туристичних територій у Галицькому районі(19 осіб/га), Надвірнянському (18 осіб/га), Долинському (17 осіб/га), Косівському (16 осіб/га), та Верховинському (15 осіб/га) районах.

Тектонічно-геологічна будова регіону дуже різноманітна. Її мальовничі ландшафти, рельєф, клімат, біотичний світ є потужною базою для розвитку багатьох видів рекреації та туризму.

На Івано-Франківщині виділяють 5 рекреаційно-туристичних районів, де окреслено ті види рекреації та туризму, для яких є найсприятливіші умови розвитку. [46]. Територія області надзвичайно сприятлива для успішного розвитку екологічного, пізнавального, зеленого, а також спортивного видів туризму, а гірська частина відкриває можливості для спелеотуризму, альпінізму та інших.

Івано-Франківщина також багата на численні соціальні та культурно-історичні туристичних ресурсів, зокрема:

- більш як 3,5 тисячі культурно-історичних пам'яток – стародавніх замків, та унікальних церков та інших видатних пам'яток;
- 5 давньоруських міст, де знаходяться цілі комплекси пам'яток, це такі міста як Галич, Коломия, а також Тисмениця, міста Снятин та Тлумач;
- біосоціальні ресурси, пов'язані з життєдіяльністю та народженням видатних осіб в національній історії та культурі;
- місця, де відбувались видатні історичні події;
- проведення різнопланових фестивалів в області, зокрема етнографічного та мистецького спрямування (Коломия, Шешори та ін.);

- центри традиційних ремесел (різьба по дереву, килимарство, писанкарство, гончарство та ін.), цим славляться такі поселення як Коломия, Кути, Шешори, Косів, Яворів;

Всі вищезгадані ресурси є могутньою базою для розвитку багатьох видів рекреації та туризму, зокрема, пізнавального, сентиментального, а що важливо - не лише місцевого, але й загальнодержавного та міжнародного значення. Розглянемо детальніше туристичний потенціал області у розрізі теристично-рекреаційних районів:

Північний район

Найрізноманітніші туристичні ресурси у великій кількості знаходяться у Північному туристичному районі. До цього району входять Галицький, Рогатинський та частина Калуського району. Тут розташований Галицький національний природний парк, де знаходиться багато на рідкісних та взагалі унікальних видів флори та фауни. Серед об'єктів ПЗФ тут знаходяться ботанічна пам'ятка Чортова гора, а також комплексна пам'ятка Касова гора у Рогатинському та Галицькому районах.

Надзвичайно сприятливі умови для можливостей розвитку лікувально-оздоровчої та відпочинкової рекреації. На Рогатинщині розташовані джерела мінеральних вод, насичених сірководнем, а також родовища лікувальних торф'яних грязей. На Галиччині є родовища йодо-бромних вод (Підмихайлівське мінеральне родовище на території селищ Пуків, Черче а смт. Букачівці).

Все ж найбільш значущі тут культурно-історичні ресурси. Це і археологічні та архітектурні пам'ятки, місця історичних подій, біосоціальні пам'ятки.

Одним з видатних таких об'єктів являється давньоруське місто Галич, що згадка про яке вперше з'являється у літописах 898 року. Зараз тут розташований Національний заповідник „Давній Галич”, на території якого знаходиться цілий комплекс визначних пам'яток: костел кармелітів XVII ст. у с. Більшівці, Різдва Богородицька церква XIV- XVI ст., Успенська церква XVI ст., церква св. Пантелеймона XII ст., Митрополичі палати XVIII-XIX ст. у Крилосі, фундаменти

14 церков XII-XIII ст., Галицька могила, що згадувалась у давніх літописах, а також залишки Галицького замку XIII-XVII ст., та ще 231 археологічна пам'ятка, що охоплює період від пізнього палеоліту аж до пізнього середньовіччя.

На базі такого комплексу різноманітних видів рекреаційно-туристичних ресурсів: природних, культурно-історичних, біосоціальних, Північний туристичний район має значний потенціал для успішного розвитку багатьох видів туризму, особливо лікувально-оздоровчого, а також культурно-історичного та, безумовно, науково-пізнавального.

Північно-Східний район

Це другий за туристичними можливостями район, що включає Тлумацький, Городенківський та частину Тисменицького районів.

Надзвичайно привабливим рекреаційним ресурсом тут є долина Дністра. У Тисменицькому районі знаходиться об'єкт ПЗФ "Урочище Козакова долина" - це ландшафтний заказник. А також на Городенківщині є ботанічна пам'ятка "Урочище Масьок".

Рекреаційний комплекс регіону базується на сірководневих та борних джерелах мінеральних вод, що розташувались у Городенківському районі.

Культурно-історична спадщина включає величезну кількість археологічних та архітектурних пам'яток місцевого та всеукраїнського значення.

Північно-Східний рекреаційний район має всі передумови розвитку, в першу чергу, водного, а також пізнавального, оздоровчого, а крім того ще відпочинкового видів туризму.

Піденно-Східний район

Цей район займає всю територію Косівського району, а також частини Снятинського та Коломийського районів. Кліматичні умови тут комфортні, Південно-Східний район є підніжжям Покутсько-Буковинських Карпат. Тут знаходиться національний природний парк „Гуцульщина”, що займає весь Косівський район, а також Княздвірський ландшафтний заказник і декілька паркових пам'яток, що розташовані на у Коломийському районі.

Рекреаційний комплекс району представляють джерела мінеральних вод, які за складом залізисті та йодо-бромні, а також є води, що багаті на органічні речовини, їх родовища знаходяться у Косівському районі. На Коломийщині знаходяться родовища гідрокарбонатних мінеральних вод.

Культурно-історичні ресурси Північно-Східного району включають велику кількість археологічних та архітектурних і мистецьких пам'яток місцевого та всеукраїнського значення.

Туристичні ресурси Південно-Східного району можуть активно брати участь у розвитку насамперед, пізнавального, оздоровчого, а також гірськолижного та екологічного туризму.

Південний район

Цей ресурсний район також цікавий для туризму. Територія Південного ресурсного району майже збігається з адміністративними межами Верховинського району. Геоморфологія включає три зони: підніжжя Покутсько-Буковинських Карпат, а також займає гори Гриняви та Чивчини. Район багатий на родовища сірководневих мінеральних вод, а також тут є джерела із підвищеним вмістом органічних речовин.

Культурно-історичні ресурси включають велику кількість архітектурних пам'яток місцевого та всеукраїнського значення. Селище Криворівня відоме музеєм І. Франка.

Тут доцільно розвивати гірськолижний, екстремальний, будуть успішними також екологічний та пізнавальний види туризму.

Південно-Західний район

Охоплює частину Надвірнянського, Богородчанського та частину Рожнятівського районів. Тут є різноманітні види рекреаційних ресурсів для можливостей розвитку багатьох видів рекреації та туризму. Район знаходиться на території Горган та охоплюють частину Покутсько-Буковинських Карпат. Клімат тут відноситься до прохолодних та холодних зон. На території цього району розташована найбільша в області кількість об'єктів ПЗФ, а у східній частині розташований Карпатський національний природний парк.

Рекреаційний комплекс отримав розвиток на базі родовищ мінеральних вод, що представлені такими видами: сірчано-водневі, йодо-бромні, гідрокарбонатні, а також з високим вмістом органічних речовин.

Культурно-історична спадщина являє собою в основному архітектурні, біосоціальні пам'ятки та музеї.

Південно-Західний район має всі передумови для розвитку таких видів туризму, як відпочинковий, пізнавальний а також гірськолижний та екологічний.

Західний район

Займає частину Долинського та Рожнятівського районів. Кліматичні зони району - прохолодна та холодна. Тут знаходиться велика кількість об'єктів ПЗФ, а саме заказники: Яйківський та Турова Дача; пам'ятки природи: Урочище Осій, Скелі Довбуша, Болота Ширковець та Лисок. У районі також є джерело мінеральної води з підвищеним складом органічних речовин. Цінною для туризму є г. Магура (1365м).

В районі налічується 175 пам'яток, з яких пам'яток історії - 89, архітектурних пам'яток - 63, археологічних - 8, а також мистецьких -15. До пам'яток сакральної архітектури належать церква Успення XVII ст. у смт. Вигода, церква Пресвятої Трійці XVIII ст. у с. Максимівка. Цікавою архітектурною пам'яткою є Долинська солеварня - (XVIII-XIX ст.), а також магістрат (XIX ст.).

Сьогодні тут працюють санаторій "Джерело Прикарпаття" та санаторний комплекс "Перлина Карпат". Також в районі знаходиться база відпочинку "Високий перевал", де є всі умови для гірськолижного спорту та загалом для зимового туризму.

Найпопулярнішими маршрути району проходять через відомі Скелі Довбуша, таож цікавим об'єктом є Гошівський монастир, полюбляють туристи урочище Шандра, а також включають до програми відвідування гірські річки Свіча, Прут, безперечно також популярним об'єктом є озеро Синевир, а особливістю району є "Карпатський трамвай".

У районі "Скель Довбуша" як розвагу для туристів пропонують прогулянки верхи на конях чи саях. Скаутська організація "Пласт" пропонує дитячий відпочинок у туристично-краєзнавчих таборах.

Західний район успішно може розвивати пізнавальний, сакральний, а також оздоровчий туризм.

Центральний район

Займає частини Коломийського, Тисменицького, Богородчанського, Калуського, Рожнятівського, а також Надвірнянського районів. Тут порівняно найменше розвинутий туризм. Клімат має три зони: комфортний, теплий та прохолодний. Серед об'єктів ПЗФ тут знаходиться Урочище Старуня. Тут розташоване джерело мінеральної води з гідрокарбонатним складом. Головна річка - Лімниця, а справжньою окрасою району є ліси, що займають 28% території. Видатними пам'ятками є церкви, що знаходяться в адмінцентрах.

Територія має значні перспективидля успішного розвитку оздоровчо-відпочинкового, екологічного, сакрального, а також пізнавального та гірськолижного туризму.

Величезна кількість туристично-рекреаційних ресурсів на Івано-Франківщині визначає розвиток багатьох видів туризму. Туристичний потенціал геоморфологічних ресурсів сприяє розвитку гірськолижного та спелеологічного туризму, кліматичні та бальнеоресурси - розвитку лікувально-оздоровчої рекреації, ландшафтні ресурси - розвитку зеленого та екологічного туризму. Також перспективним є пізнавальний туризм.

До проблем туристичної галузі Івано-Франківської області відносяться:

- неякісний стан дорожнього покриття та під'їздів до туристичних об'єктів;
- недостатній рівень розвитку туристичної інфраструктури;
- незадовільний стан інформаційно-туристичних знаків вздовж автошляхів;
- мала кількість зупинок для короткочасного відпочинку вздовж автошляхів;
- незадовільний стан об'єктів історико-культурної спадщини;

- недосконала законодавча та нормативно-правова база, що регулює туристичну діяльність;
- незадовільний стан туристичних маршрутів (недостатня кількість обладнаних зупинок для короткочасного відпочинку, мала кількість гірських притулків тощо);
- нераціональне використання туристичного потенціалу;
- недостатня забезпеченість кваліфікованими кадрами в туристично-рекреаційній галузі;
- неналежна якість та асортимент послуг, проблема додаткових послуг при туристичних закладах;
- недостатня кількість засобів розміщення;
- неналежний розвиток комунальної сфери;
- відносно примітивний рівень реклами та інфосервісу;
- недостатня поінформованість потенційних туристів про атрактивні дестинації області, марковані маршрути та засоби розміщення;
- висока конкуренція з боку іноземних країн та українських регіонів;
- незадовільна якість та незначний асортимент від потенційно можливих туристичних послуг;
- недостатнє фінансування заходів, спрямованих на розвитку туризму.

На сьогодні гостро стоїть проблема побутових послуг для туристів, оскільки мережа закладів, що надають побутові та ремонтні послуги не задовольняє потреби туристичної індустрії. Цьому передували наступні чинники:

1. Велике скупчення рекреаційних закладів на відносно невеликих територіях.
2. Віддаленість туристичних та рекреаційних об'єктів від центрів населених пунктів, де знаходяться необхідні заклади побутових послуг.
3. Недостатня якість цих послуг.

Серед перспективних напрямів розвитку активного туризму в Івано-Франківській області такі:

- гармонійне управління туристичною сферою;

- залучення іноземних та вітчизняних фінансових інвестицій в розвиток туризму;
- створення нової та покращення існуючої туристичної, сервісної та інформаційної інфраструктури вздовж автошляхів;
- раціональне та ефективне використання туристичних ресурсів;
- покращення якості та збільшення асортименту туристично-рекреаційних послуг;
- утворення конкурентних туристичних та рекреаційних продуктів;
- забезпечення туристичної сфери кваліфікованими кадрами;
- посилення міжнародних зв'язків у сфері туризму;
- проведення маркетингових досліджень та заходів.

Беручи до уваги туристичний потенціал Івано-Франківської області, даний регіон повинен розвиватися пропульсивними темпами, тобто розширення асортименту та покращення рівня якості послуг, що повинні супроводжуватися відповідним економічним ростом. Один зі способів стимулювання економічного розвитку області - це переорієнтування на реформування туристичного комплексу і розвиток відпочинкової та розважальної індустрії з урахуванням різних видів туризму, які вже існують, а також нових, які ще не популярні.

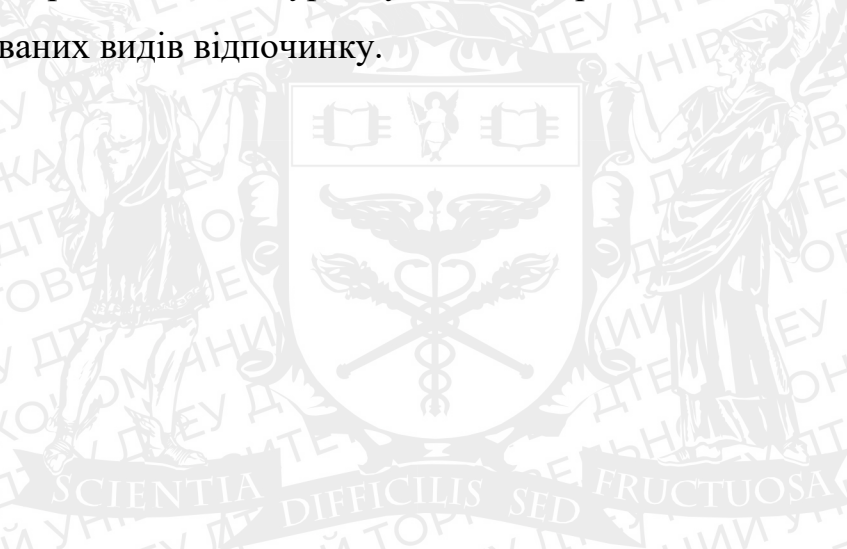
Висновки до розділу 1

1. Активний туризм є дуже популярним серед молоді, оскільки він не вимагає значних фінансових витрат, але при цьому дарує багато незабутніх вражень. Існує велика різноманітність видів активного туризму, що дозволяє кожному туристу знайти щось за своїм смаком. При виборі форми подорожі важливо враховувати переваги та недоліки кожного виду активного туризму.

2. В Україні спостерігається позитивна динаміка в розвитку активного туризму. З'являються спеціалізовані туроператори, які пропонують активний туризм як основний напрямок. Також з'являються нові об'єкти активного відпочинку, прокатні пункти та сервіси для туристичного спорядження, а також розширюється база проживання з спеціалізованими умовами для активного

туризму. Нові напрямки активного туризму, такі як екстремальний, пригодницький, вітрильний туризм та інші комбіновані види, починають набувати популярності українських туристів.

3. Проаналізовано туристичний потенціал Івано-Франківської області та визначено, що даний регіон розвивається пропульсивними темпами, тобто шляхом розширення асортименту та покращення рівня якості послуг, що повинне супроводжуватися відповідним економічним ростом. Загалом економіку області доцільно було б направити на реформування туристичного комплексу, розвитку відпочинкової та розважальної індустрії з врахуванням особливостей різних видів туризму, що вже розвиваються, та нових, ще не популяризованих видів відпочинку.

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ ТЕРИТОРІЄЮ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Розробка маршруту та програма туру

Методика створення міжнародних активних турів включає сім основних етапів, які мають на меті структурувати та оптимізувати маршрут подорожі., а саме: вибір точок маршруту, ієрархізація цих точок, підбір точок старту та фінішу маршруту, розробка схеми маршруту та його оптимізацію, програмне забезпечення маршруту, розрахунок вартості [31].

Отже, визначимо сутність вище зазначених етапів методики створення міжнародних активних турів.

Перший етап це – підбір початкових точок маршруту. На цьому етапі проводиться аналіз різних потенційних точок призначення та визначаються ті, які найкраще підходять для активного туризму. Враховуються природні, культурні та історичні особливості регіону, наявність необхідної інфраструктури та доступність для туристів.

Другий етап – це ієрархія точок маршруту. На цьому етапі точки маршруту ранжируються за їхнім значенням та привабливістю для туристів. Визначаються основні "мусти-see" місця, які є ключовими для подорожі, а також менш важливі точки, які можуть бути включені в програму за бажанням туриста.

Третій етап передбачає підбір точки старту та точки фінішу маршруту. На цьому етапі визначаються місця, звідки та куди буде розпочато та завершено подорож. Це можуть бути міста з гарною транспортною інфраструктурою та зручним доступом до інших регіонів.

Четвертий та п'ятий етапи передбачають розробку схеми маршруту та його оптимізацію. На цьому етапі формується детальна схема маршруту з вказівкою послідовності відвідування точок. Враховуються фізичні можливості туристів, відстані між точками та оптимальний час переїзду.

Схема маршруту в міжнародних активних турах може бути лінійною, кільцевою, радіальною або комбінованою. Вибір конкретної схеми маршруту залежить від конфігурації транспортної системи, рівня розвитку окремих видів транспорту та наявності транспортної інфраструктури, яка забезпечує надійність і безпеку роботи транспорту[32].

Оптимізація маршруту є п'ятим етапом і включає встановлення об'єктивних і суб'єктивних обмежень. Об'єктивні обмеження виходять з умов сегментації ринку, а суб'єктивні обмеження визначаються можливостями туроператора. Обмеження пов'язані з цільовим споживчим сегментом, часовими обмеженнями, сезонністю та засобами забезпечення комфорту під час подорожі [33].

Шостий етап полягає в розробці програмного забезпечення туру, яке включає щоденний розпорядок, спрямований на досягнення цілей подорожі. Програми турів можуть бути спрямовані на активний відпочинок або культурно-духовне пізнання.

Так, сезон подорожування є одним з головних чинників, який впливає на організацію турів. Навіть якщо маршрути складені за одним і тим самим шляхом, програми турів для різних сезонів (літо, зима, міжсезоння) в місцях цілорічного використання можуть відрізнятися в деталях.

Сьомий етап включає організаційно-технічні заходи зі забезпечення туру, такі як добір засобів розміщення та організація дозвілля. На цьому етапі визначається клас обслуговування, який визначається рівнем послуг, які надаються.

На етапі організаційно-технічних заходів забезпечення туру визначається клас обслуговування, що включає добір засобів розміщення та організацію дозвілля. Цей етап є дуже варіативним і залежить від рівня надання послуг.

Кожен з цих етапів є важливим у процесі створення міжнародних активних турів і сприяє оптимальній організації подорожей для туристів.

Таким чином, з вище зазначеного можемо зробити висновок, що методика організації міжнародних турів є складною і вимагає значної кількості часу та ресурсів для задоволення потреб туристів та досягнення мети подорожі

Методика організації міжнародних активних турів, що була описана вище, є підходом, який можна використовувати при розробці активного туру по Івано-Франківській області. Вона враховує вибір маршруту, сезонність, клас обслуговування та інші фактори, що впливають на задоволення потреб туристів.

Отже, в якості пропозиції активного туру по території Івано-Франківській області пропонується спроектувати веломаршрут з елементами велоквесту.

Велосипедний туризм на сьогоднішній день є популярним видом активного туризму. Зріст популярності велосипедного туризму пов'язаний з загальним зростанням інтересу до здорового способу життя. Велосипедний туризм є екологічно чистим видом туризму і має багато корисних для здоров'я переваг. Він особливо привабливий тим, що надає людині свободу руху, можливість відкривати нові куточки свого регіону під час екскурсій, перебувати на свіжому повітрі та підтримувати гарну фізичну форму.

Однією з інноваційних форм велосипедного туризму, яка набуває популярності серед велотуристів, є велоквест. Велоквест - це комбінація велосипедного туризму і гри, де учасники прокладають маршрут, відвідуючи різні точки і виконуючи завдання або збираючи інформацію. Це цікавий спосіб дослідження нових місць, сприяє взаємодії з оточуючим середовищем та підвищенню емоційної насолоди від подорожі.

Таким чином, для практичної розробки велосипедного туристичного продукту обрано велосипедний маршрут з елементами велоквесту. Це дозволить створити цікавий та захоплюючий тур, який залучить людей до активного відпочинку, дослідження нових місць та покращення фізичної форми.

Слово «квест» походить від англійського quest – пошук, пошуки пригод.

Велоквести мають декілька переваг, які сприяють розвитку інтелектуальних та фізичних навичок учасників, зокрема наступні:

1. Розвиток логічного мислення та фізичної форми: Велоквест поєднує інтелектуальну гру з фізичними навантаженнями. Учасники повинні вирішувати логічні завдання, знаходити шляхи та збирати інформацію, що сприяє розвитку

їхнього логічного мислення. Водночас, велосипедна їзда надає фізичний напруження, що покращує фізичну форму та загальну витривалість учасників.

2. Розвиток інтуїції, зосередженості та уважності: Велоквести допомагають розвивати інтуїцію та вміння швидко приймати рішення. Учасники повинні бути уважними до деталей, шукати підказки та вирішувати завдання, що вимагає зосередженості та уважності.

3. Згуртування команди. Велоквест надає можливість згуртувати команду. Усі учасники спільно працюють над досягненням спільної мети. Це сприяє розвитку спілкування, співпраці та командного духу. Виконання завдань разом створює сприятливу атмосферу для співпраці та підтримки один одного.

Отже, велоквести не лише надають розвагу та пригоди, але й сприяють розвитку різних навичок та формуванню командного духу. Вони є цікавим та захоплюючим варіантом активного туризму .

Тема пропонованого велотуру з елементами велоквесту – «Таємниці карпатських стежок». Мета велотуру в Івано-Франківській області включає такі аспекти:

1. Ознайомлення з природними пам'ятками: велотур дає можливість туристам досліджувати та відвідувати природні місця привабливості області, такі як гірські хребти, озера, водоспади та інші природні об'єкти.

2. Дізнання історичних відомостей: Учасники велотуру можуть дізнатися більше про історію Івано-Франківської області, відвідавши історичні пам'ятки, музеї та інші культурні об'єкти.

3. Оздоровлення та відновлення сил: велотур сприяє активному відпочинку та фізичному навантаженню, що сприяє оздоровленню та покращенню фізичного стану учасників.

4. Екологічне та природоохоронне виховання: Велотур підкреслює значення екології та природоохоронних принципів. Учасники можуть дізнатися про охорону природи та впливати насамперед екологічно на довкілля.

5. Розширення знань з краєзнавства: велотур надає можливість дізнатися більше про культуру, традиції, географію та інші аспекти Івано-Франківської області, що сприяє розширенню знань з краєзнавства.

6. Набуття досвіду: участь у велотурах дозволяє отримати досвід, пов'язаний з організацією та участю в таких подіях, розвивати комунікативні навички та вміння працювати в групі.

Цільова аудиторія для велотуру в Івано-Франківській області включає такі групи людей:

1. Студентські групи: велотури можуть бути привабливими для студентських груп, оскільки вони поєднують в собі активний відпочинок, пригоди та навчальний аспект.

2. Молодь: велотури є цікавою формою активного відпочинку для молоді. Вони можуть бути привабливими для молодих людей, які цікавляться природою, спортом та новими враженнями.

3. Люди середнього віку: велотури можуть бути привабливими для людей середнього віку, які цінують активний спосіб життя, природу та культурні відкриття.

4. Місцеве населення: велотури можуть бути цікавими для місцевого населення, оскільки вони дозволяють краще пізнати свій регіон, дізнатися більше про його історію та природні краси.

5. Гості Івано-Франківської області: велотури можуть бути привабливими для туристів та гостей області, які бажають відвідати цей регіон, пізнати його культуру, історію та насолодитися природою.

Отже, велотури мають потенціал привернути різноманітну аудиторію різного віку та інтересів, що робить їх привабливими для широкого кола людей, хоча запропонований туристичний продукт орієнтований на більш молодих людей, адже проходження маршруту потребуватиме достатню кількість фізичних сил. Подорож підійде як для місцевого населення, так і для гостей Івано-Франківської області, тому що кожна група зможе дізнатися нові цікаві факти про природні пам'ятки Карпат.

Схема пропонованого маршруту наведена на рис. 2.1.

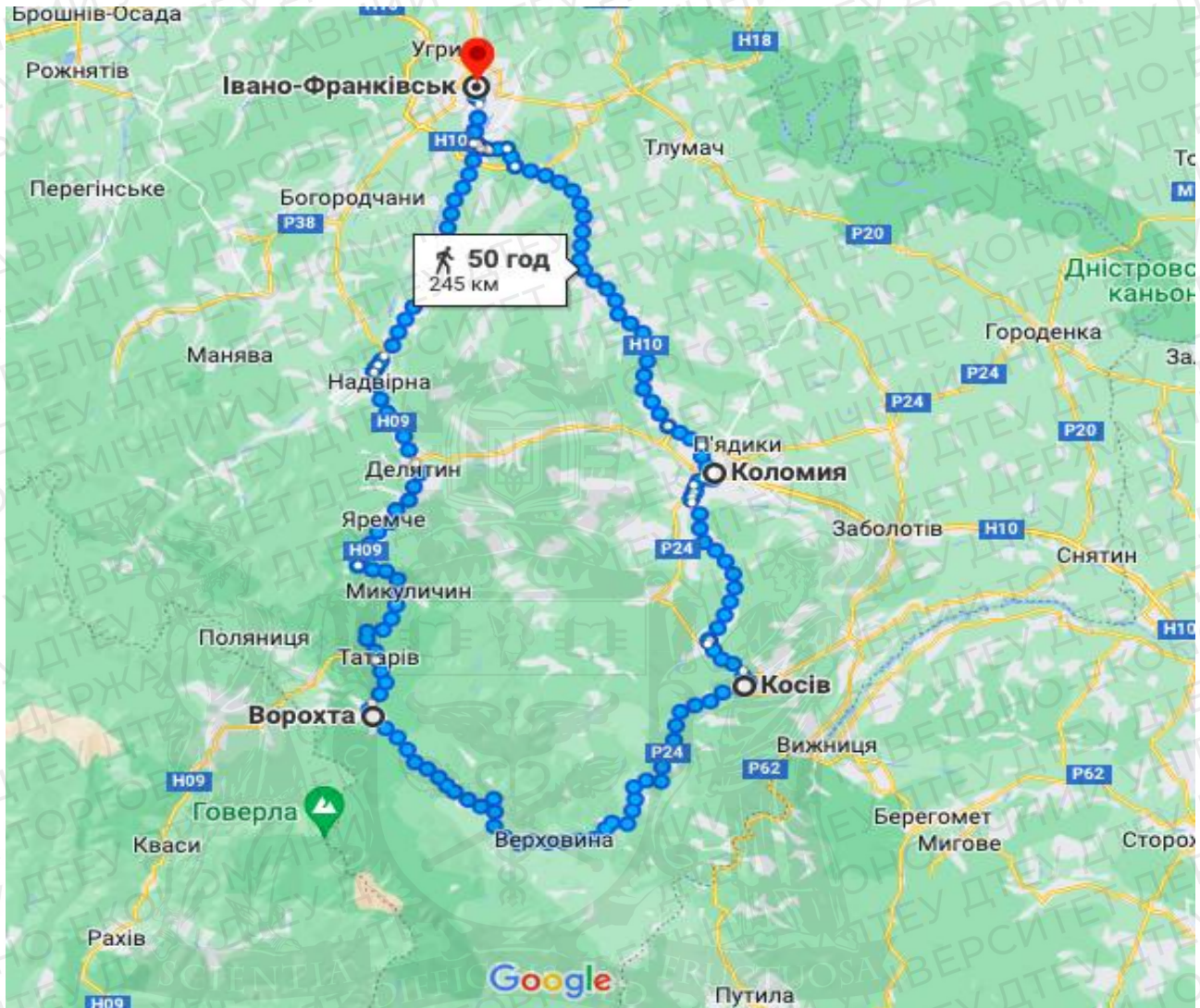

Рис. 2.1. Схема велосипедного маршруту «Тасмниці карпатських стежок» Івано-Франківської області.

Джерело: побудовано автором

Старт веломаршруту з міста Івано-Франківськ у напрямку на північ до міста Коломия. Це близько 60 км. У Коломиї можна відвідати музей Писанки та інші визначні місця. Продовження маршруту на схід до міста Косів, де можна відвідати музей народної творчості Гуцульщини. Це ще 40 км. Після Косова продовження маршруту на південь до селища міського типу Верховина, де передбачається проведення велоквесту та зупинка на ніч у готелі. Це ще 30 км. Наступного дня повернення до Івано-Франківська через міста Ворохта та Яремче. Це близько 70 км.

Тип маршруту: кільцевий.

Протяжність: 245 км.

Тривалість: 2 дні

В селищі міського типу Верховина пропонується провести велоквест, який передбачає наступну програму.

Квест розрахований на одночасну участь 12 осіб, які поділяються на три команди по чотири особи. Кожній команді на початковій точці видається аркуш з навігаційною підказкою для наступного місця. Навігаційна підказка представлена карткою з позначенням наступної локації. Початкова та фінальна точки є однаковими для всіх команд, але проміжні локації проходяться в різному порядку, щоб команди не перетиналися між собою.

На кожній точці проходження квесту буде стояти спеціальна людина, яка виступає гідом. Вона буде розповідати про унікальність даного місця та надавати підказки для наступної точки. Учасники команд можуть звертатися до гідів за додатковою інформацією та допомогою під час проходження квесту.

Переможцем визнається та команда, яка найшвидше проходить всі місця та досягає фінальної точки. Після завершення квесту всі учасники запрошуються на перекус (чай/кава, десерт) у велокав'ярню, де можуть насолодитися дружньою атмосферою та обговорити свої враження від квесту.

Така організація велоквесту забезпечує командну взаємодію, сприяє активному відпочинку та навчальному процесу, а також дозволяє учасникам насолодитися красою природних та історичних об'єктів Івано-Франківської області.

Очікувані результати від розробки туристичного продукту, який включає в себе велоквест та активний відпочинок, можуть бути наступними:

1. Залучення значної частини населення, зокрема молоді, до ведення здорового способу життя. Активність та фізичні навантаження, які супроводжують велотур, сприятимуть зміцненню здоров'я та фізичній активності учасників.

2. Запровадження організованого активного відпочинку. Велотур надає можливість людям насолоджуватися активними рухливими заняттями на свіжому повітрі, що сприяє покращенню фізичного та психологічного стану.

3. Організація змістовного дозвілля. Велотур, поєднаний з екскурсійними моментами та розповідями гідів, надає учасникам можливість отримати нові знання, досліджувати природні та культурні пам'ятки, що забезпечує цікаве та насичене дозвілля.

4. Профілактика серцево-судинних захворювань серед населення. Регулярні фізичні навантаження, які включаються до велотуру, сприяють покращенню кардіоваскулярної системи та загальному здоров'ю.

5. Заохочення молоді до занять спортом та популяризація здорового способу життя. Велотур як активна форма відпочинку може стимулювати молодь до занять спортом та ведення здорового способу життя, сприяючи формуванню активної та здорової молодіжної спільноти.

6. Підвищення рівня природоохоронної свідомості населення. Велотур проводиться в природному середовищі, що сприяє поглибленню розуміння та охороні природних ресурсів, екологічних проблем та необхідності збереження навколишнього середовища.

7. Розширення краєзнавчого кругозору місцевих жителів. Велотур дозволяє місцевому населенню детальніше дізнатися про історичні, культурні та природні пам'ятки своєї області, що сприяє розширенню їх краєзнавчого кругозору та підвищенню гордості за свій регіон.

8. Створення нових робочих місць. Розвиток туристичного продукту, яким є велотур, може створити попит на послуги гідів, прокату велосипедів, а також на розвиток гастрономічного сектора та інфраструктури велосипедних маршрутів, що сприятиме створенню нових робочих місць для місцевого населення.

Узагальнена характеристика об'єктів туру активного туризму «Таємниці карпатських стежок» представлена в табл.2.1.

Таблиця 2.1

Характеристика велосипедного туру «Тасмниці карпатських стежок»

Об'єкт	Характеристика
м. Коломия	1. Оглядова екскурсія міста та околиць 2. Відвідування музею Писанки
м. Косів	1. Оглядова екскурсія міста та околиць 2. Обід 3. Відвідування музею народної творчості Гуцульщини
с.м.т. Верховина	1. Поселення в отелі 2. Проведення велоквесту.
м. Яремче	1. Оглядова екскурсія міста та околиць 2. Обід

Джерело: складено автором.

Оглядові екскурсії міст та околиць Івано-Франківської області включають в себе теми історичного та сучасного спрямування та базуються на показі різних пам'яток – історичних, культурних, архітектурних та природних об'єктів, місць відомих подій тощо. Оглядові екскурсії велотуру знайомлять екскурсантів із загальними відомостями про Івано-Франківську область.

Для розвитку нового туристичного продукту пропонуємо обґрунтувати основні передумови для розробки туру, які наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Основні передумови для розробки велотуру «Тасмниці карпатських стежок» у сфері активного туризму на території Івано-Франківської області

Критерії туру	Опис
1	2
Регіон туристичного маршруту	Івано-Франківська область, м. Івано-Франківськ, м. Коломия (Івано-Франківська область), м. Косів (Івано-Франківська область), с.м.т. Верховина (Івано-Франківська область), місто Яремче (Івано-Франківська область).
Туристичний маршрут (рис.2.1)	м. Івано-Франківськ – м. Коломия – м. Косів – с.м.т. Верховина - м. Яремче – м. Івано-Франківськ

1	2
Туристичні об'єкти	1. м. Коломия (Івано-Франківська область) 2. Музей Писанка (м. Коломия, Івано-Франківська область) 3. м. Косів (Івано-Франківська область) 4. музей народної творчості Гуцульщини (м. Косів, Івано-Франківська область) 5. с.м.т. Верховина (Івано-Франківська область) 6. ОТЕЛЬ «Гердан Верховина» (селище міського типу Верховина, Верховинській район, Івано-Франківська область) 7. м. Яремче (Івано-Франківська область)
Туристичний оператор, через якого планується реалізація туристичного продукту	"Sofia-Tours" – український туристичний оператор в'їзного, внутрішнього та корпоративного туризму, м. Івано-Франківськ

Джерело: складено автором

Основні інфраструктурні компоненти формування туристичного веломаршруту наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Основні інфраструктурні компоненти формування велотуру «Гасмниці карпатських стежок»

Елементи туристичного маршруту	Опис
1	2
Трансфер	Для пересування туристів використовується велопарк туристичного оператора "Sofia-Tours", в якому використовується лише новий, зручний та функціональний велотранспорт. Відправлення туристів має здійснюватися з м. Івано-Франківськ.
Проживання	Проживання туристів буде здійснюватися в отелі «Гердан Верховина», що знаходиться в м. Верховина. ОТЕЛЬ має наступні зручності для велотуристів: Зручності для велосипедистів: велогараж; мийка для велосипедів; Прання одягу; сушіння одягу; інформація про веломаршрути; сніданки для спортсменів.
Харчування	Передбачається трьоразове харчування (обід в 1-й день в м. Косів у ресторані «Водограй». Сніданок в отелі «Гердан Верховина»), обід у 2-й день у м. Яремче в ресторані-музеї «Гуцульщина».
Розваги	Оглядові екскурсії по містам івано-Франківської області, екскурсії по території визначених туристичних об'єктів, велоквест.

Джерело: складено автором

Велотур «Гасмниці карпатських стежок» втілює собою реалізацію концепції активного туризму, та є одним з найбільш екологічних і корисних для

здоров'я видів туризму та дозволяє повноцінно відпочити на природі, дає можливість завжди перебувати у добрій спортивній формі.

Основні складові програми велотуру «Таємниці карпатських стежок» наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Програма велотуру «Таємниці карпатських стежок»

Інфраструктурні елементи туристичного маршруту	Опис
1	2
м. Коломия (Івано-Франківська область) (1 день)	Вїзд з м. Івано-Франківськ о 8.00. 11.00: Прибуття до м. Коломия 11.00– 12.00: Екскурсія по Музею Писанки. 12.00 – Переїзд до м. Косів (Івано-Франківська область)
м. Косів (Івано-Франківська область) (1 день)	13.30: Прибуття до м. Косів 14.00 – 15.00: Обід у ресторані «Водограй». 15.00-16.00 Відвідування Музею народної творчості Гуцульщини 16.00 – Переїзд до с.м.т. Верховина
Отель «Гердан Верховина» с.м.т. Верховина (Івано-Франківська область) (1 – 2 день)	18.00 – Прибуття до отелю «Гердан Верховина». Поселення, вечера, ночівля 2 День: 9.00– 10.00 – сніданок 10.00-12.00 участь у велоквесті 12.00 – Відїзд до м. Яремче (Івано-Франківська область)
Місто Яремче (Івано-Франківська область) (2 день)	15.00 - Прибуття до міста Яремче 15.00 – 16.00 - Обід в ресторані-музеї «Гуцульщина». 16.00 – 19.00. Повергнення до міста Івано-Франківськ
Загальна тривалість туру	2 дні

Джерело: складено автором

Програма велотуру розроблена досвідченими інструкторами, занурить туристів, зокрема іноземних, у можливість насолодитись багатою культурно-історичною спадщиною та мальовничою природою Івано-Франківської області.

Просування велотуру у соціальних мережах може бути ефективним способом залучення учасників. Організатори велотуру можуть використовувати таргетовану рекламу, щоб спрямувати оголошення на конкретну аудиторію, яка має інтерес до активного відпочинку, туризму або місцевих подій. Рекламу можна розміщувати на власних сторінках та групах організаторів велотуру, де потенційні учасники зможуть дізнатися більше про подію, переглянути фото та відгуки попередніх учасників.

Послуги, які включені у вартість велотуру, такі як страховка, харчування та прокат велосипедів, можуть бути акцентовані у рекламних матеріалах та описі події. Важливо підкреслити, що учасники несуть мінімальні витрати та мають забезпечення всіх необхідних послуг під час велотуру. Це може стимулювати більше людей приєднатися до події, знімаючи потенційні перешкоди щодо організації власного харчування, страхування або пошуку велосипеда для прокату.

2.2. Заходи та інструменти просування велосипедного туру на ринку ЄС

Процес медіапланування є достатньо складним процесом, який займає багато часу та зусиль. Саме тому, складається він з декількох етапів, а саме:

1. Формування цілей та підготовка інформації є важливим етапом медіапланування. При формулюванні необхідно зауважити, що цілі мають бути чіткими, а головне реальними. При цьому, дерево цілей повинно бути побудовано шляхом перетворення проблем у цілі у вигляді деревоподібної структури, що дозволяє виокремити головні цілі (які будуть знаходитись зверху схеми) та другорядні (розміщуватимуться внизу схеми). Використовуючи метод перетворення проблем, тобто негативних тверджень, на позитивні, розробимо дерево цілей для запропонованого велотуру:

- велосипедний тур «Таємниці Карпатських стежок» стає одним із найвідвідуваніших турів Івано-Франківської області, про який знають та говорять майже все населення;

- містяни проінформовані про всі туристичні об'єкти велотуру «Таємниці Карпатських стежок»;

- велотур забезпечений усім необхідним технічним оснащенням.

Виходячи з цього, ми будуємо дерево цілей, за допомогою якого можна чітко побачити чого треба досягти, визначити шляхи досягнення цілей та термін їх виконання (рис. 2.2).

ДЕРЕВО ЦІЛЕЙ

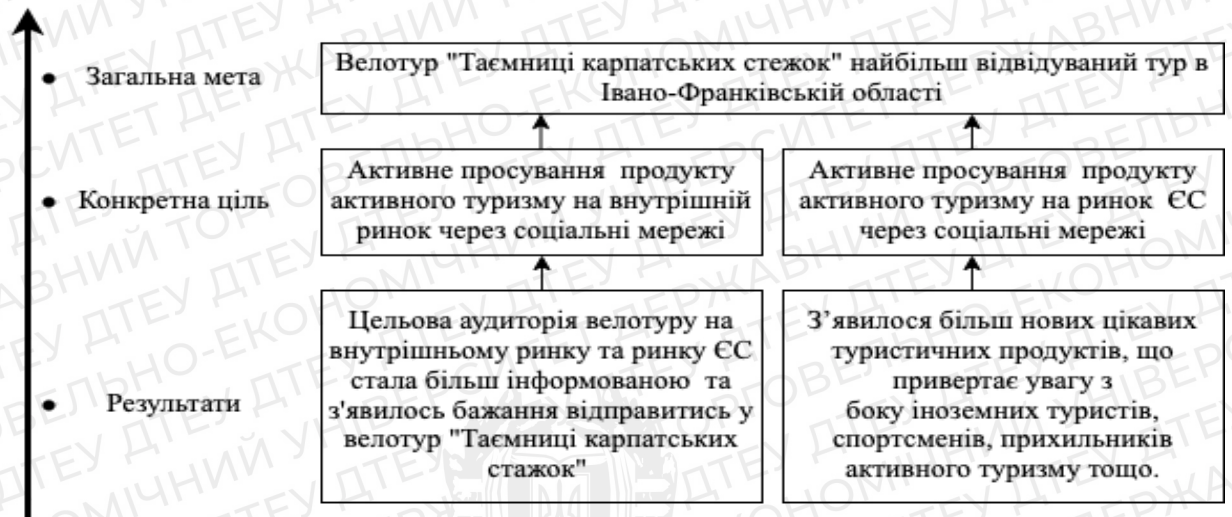

Рис. 2.2. Дерево досягнення цілей при впровадженні туристичного продукту велотуризму «Таємниці Карпатських стежок»

Джерело: побудовано автором

2. Аналіз конкурентів та визначення цільової аудиторії є важливим етапом медіапланування. Для вашого велоквесту, цільовою аудиторією можуть бути:

- іноземні туристи: орієнтуйтеся на туристів, які відвідують Івано-Франківську область з інших країн. Вони можуть зацікавитися унікальними природними пам'ятками та можливістю відкрити для себе нові місця через велосипедний тур.
- студентські групи: спрямуйте свою рекламу та просування до студентських груп з місцевих університетів та коледжів. Вони можуть бути зацікавлені в активному відпочинку та пригодницьких заходах.
- молодь: зверніть увагу на молодих людей, які цікавляться спортом, природою та активним відпочинком. Вони можуть бути вашою потенційною аудиторією, яка охоче візьме участь у велотурі.
- люди середнього віку: розгляньте можливість привернути увагу людей середнього віку, які зацікавлені в здоровому способі життя та активному відпочинку. Залучення їх до велотуру може бути цікавим та корисним для них.

- місцеве населення та гості Івано-Франківської області: не забувайте про місцевих жителів та гостей області, які можуть бути зацікавлені в пізнанні природних та культурних пам'яток регіону через велотур.

Необхідно відзначити, що саме цільова аудиторія допоможе визначити канали комунікації та рекламні стратегії, які найефективніше досягнуть вашої цільової групи.

3. Одним із основних етапів у створенні медіаплану є визначення каналів просування. Беручи до уваги нашу цільову аудиторію, яка слідує сучасним тенденціям, то і канали просування мають бути сучасними, зокрема наступні:

- соціальні мережі: Instagram, Facebook, YouTube. Вони є популярними серед молоді та широко використовуються для комунікації та реклами. Необхідно створювати власні сторінки та групи для організаторів велоквесту, де буде розміщений цікавий контент, фото та відео з минулих подій, інформацію про маршрути та підказки. Необхідним є використання хештегів та співпраця з впливовими особистостями, які поділяють цінність компанії;

- банерна реклама: необхідно розглянути можливість розміщення банерів з рекламою велоквесту на популярних місцях, таких як вулиці, парки, спортивні заходи тощо. Необхідно зробити рекламні банери привабливими та провокаційними, щоб привернути увагу потенційних учасників;

- онлайн-реклама: використання контекстної реклами та банерних оголошень на веб-сайтах, що цікавлять вашу цільову аудиторію, зробить рекламну компанію набагато ефективнішою. Партнерство з подібними туристичними або спортивними веб-ресурсами також може допомогти залучити увагу до велотуру;

- впливові особистості: співпраця з відомими спортсменами, блогерами або локаційними впливовими особистостями, які мають зацікавлення в активному відпочинку та природі через їх розповіді про свій досвід участі у велотурі та розміщення своїх вражень у соціальних мережах;

- веб-сайт: необхідно створити привабливий та інформативний веб-сайт про запропонований велотур, де буде вказана детальна інформація про

маршрути, правила участі, фото та відгуки попередніх учасників. Позитивним буде внесення форми реєстрації для забезпечення зручного способу реєстрації для учасників;

- електронна пошта: позитивним є використання електронної розсилки для інформування попередніх учасників, а також для надсилання спеціальних пропозицій та знижок новим потенційним учасникам.

4. Заключним етапом є визначення бюджету та терміну реалізації. Визначення бюджету та терміну реалізації є важливими завданнями останнього етапу медіапланування. Ось кілька кроків, які можна виконати для визначення бюджету та терміну реалізації:

- визначте фінансові можливості: оцініть фінансові ресурси, доступні для витрат на рекламну кампанію; врахуйте витрати на рекламу в соціальних мережах, банерну рекламу, співпрацю з впливовими особистостями, створення веб-сайту та інші необхідні витрати;

- визначте пріоритети: врахуйте, які канали просування є найбільш ефективними для вашої цільової аудиторії. Розгляньте, яким чином розподілити бюджет між цими каналами, звертаючи увагу на їх потенціал для досягнення цілей;

- розрахуйте рекламні витрати: оцініть вартість рекламних послуг у кожному каналі просування, включаючи соціальні мережі, банерну рекламу та співпрацю з впливовими особистостями. Урахуйте інформацію про ціни та пакети, що надаються рекламними платформами;

- установіть термін реалізації: визначте конкретні дати початку і закінчення рекламної кампанії. Розподіліть завдання та дії на цей період, щоб забезпечити належне планування та виконання всіх етапів;

- зберіть резерв: при розрахунку бюджету та терміну реалізації врахуйте можливі непередбачувані витрати або затримки. Залиште деякий резервний бюджет та часовий маржин, щоб мати можливість реагувати на непередбачувані обставини.

Важливо пам'ятати, що професіональна допомога спеціалістів у медіаплануванні може бути важливою для досягнення максимальної ефективності та результативності вашої рекламної кампанії.

Отже, відповідно до запропонованих рекомендацій, розроблений медіаплан наведемо в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Медіаплан рекламної кампанії щодо просування велотуру у сфері активного туризму «Таємниці Карпатських стежок»

Вид реклами	Ціль	Суть	Налаштування	ЦА	Тривалість рекламної компанії	Бюджет
1	2	3	4	5	6	7
Social Media Marketing	отримати нові запити на підбір туру та збільшити кількість продажів	просування туристичного продукту у сфері активного туризму	здіяння таких онлайн-майданчиків як: Instagram, TikTok з метою створення на регулярній основі фото- та відеоконтент для соцмереж»	Жінки та чоловіки віком від 20-50 років, що проживають в Україні та країнах ЄС	місяць	10\$ на день (300\$ за увесь період)
Targeting ads	залучити до участі у велотурі людей, які мають схожий спосіб життя або інтереси до нашої цільової аудиторії	просування туристичного продукту у сфері активного туризму	використання того ж самого інструменту - таргетовану рекламу в Instagram для того, щоб публікацію провелотур побачили не лише користувачі, що підписані на акаунт туристичного оператора	Жінки та чоловіки віком від 20-50 років, що проживають в країнах ЄС	чотири тижні	10\$ на день (300\$ за увесь період)
Influencer marketing	запросити на бартерній основі приймати участь у велотурі блогерів та інфлюенсерів, щоб вони ділились цим зі своєю аудиторією.	популяризація туристичного продукту у сфері активного туризму	використання того ж самого інструменту - таргетовану рекламу в Instagram для того, щоб публікацію провелотур побачили не лише користувачі, що підписані на акаунт туристичного оператора	Жінки та чоловіки віком від 20-50 років, що проживають в країнах ЄС	один раз на місяць	1000 \$ за весь період

Джерело: побудовано автором

Щоб охопити максимальну кількість нашої цільової аудиторії будуть ефективними такі маркетингові напрямки:

1. **Social Media Marketing** – розвиток та ведення соціальних мереж в наш час є критично необхідним для розвитку бізнесу. Необхідно буде задіяти такі онлайн-майданчики як: Instagram, TikTok. На регулярній основі створювати фото- та відеоконтент для соцмереж. Тут не потрібні прямі інвестиції в рекламу, проте потрібно оплачувати роботу смм-менеджера, контент-менеджера, директ-менеджера та постійно приділяти увагу цьому напрямку. Це дасть нам низку переваг. По-перше, органічне просування в соцмережах та збільшення впізнаваності. По-друге, потенційні клієнти отримають соціальних доказ того, що у нас круто – тобто побачать відгуки клієнтів, їх фото та відео з туру. По-третє, зможуть не лише прочитати про наші переваги, проте й побачити їх. По-четверте, зможуть підписатись та регулярно згадувати про нас, а ми зі свого боку збільшувати кількість постійних клієнтів цікавим контентом. По-п'яте, зацікавлені клієнти зможуть поставити свої питання нам в директ, а ми таким чином будемо збирати базу майбутніх туристів.

2. **Targeting ads** – таргетована реклама допоможе нам залучити до участі у велотурі людей, які мають схожий спосіб життя або інтереси до нашої цільової аудиторії, а також повторно звернути увагу тих, хто не одразу записався до участі в активному туризмі. Цей напрям потребує грошових вкладень, і в безпосередній запуск рекламу і в роботу таргетолога.

3. **Influencer marketing** – зараз дуже великий вплив мають лідери думок і ми маємо скористатись цим на нашу користь. Запрошувати на бартерній основі приймати участь у велотурі блогерів та інфлюенсерів, щоб вони ділились цим зі своєю аудиторією.

2.3. Економічне обґрунтування туру

Після обґрунтування окремих напрямків програми просування туристичного продукту активного туризму «Таємниці Карпатських стежок», що буде реалізований на базі туристичного оператора "Sofia-Tours", доцільно

узагальнити можливі витрати та очікувані результати, які будуть отримані в результаті наведених заходів.

З метою визначення витрат варто здійснити калькуляцію собівартості туристичного веломаршруту «Таємниці Карпатських стежок» (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Калькуляція собівартості туристичного «Таємниці Карпатських стежок» (у розрахунку на 1-го туриста на 2 дні) для вітчизняних туристів

№ з/п	Стаття калькуляції	Показники		
		Кількість	Ціна	Вартість
1		3	4	5
1.	Прокат велосипеда на час проходження велотуру	1	500	500
2.	Страховка туристів	1	200	200
3.	Послуги осіб, які знаходяться на точках по маршруту велоквесту	3	200	600
4.	Проживання	1	300	300
5.	Харчування:			
5.1	- в ресторані	2	300	600
5.2	- сніданок в отелі	1	150	150
6.	Екскурсійне обслуговування	2	100	200
7.	Супровід гіда	1	100	100
	Разом прямих витрат			2650
8	Загальновиробничі витрати (10% від прямих витрат)	-	-	265
9	Витрати на просування (5% від прямих витрат)	-	-	132,5
10	Виробнича собівартість	-	-	3047,5
11.	Прибуток (націнка)	30%	-	914,25
12.	Ціна на 1-го туриста, без ПДВ	-	-	3961,75
13.	ПДВ	20%	-	792,35
14.	Ціна продажу на 1-го туриста, з ПДВ	-	-	4754,1

Джерело: складено автором

Отже, вартість туру «Таємниці Карпатських стежок» на одну особу для українських туристів складає 4754,1 грн. (включно з ПДВ), а собівартість туру для туристичної компанії – 3047,5 грн. Для іноземних громадян з країн ЄС доцільно пропонувати туристичні послуги за ціною, яка є вищою за ціну для громадян

України. Це зумовлено додатковими витратами по страхуванню та умовами трансферу, проживання і безпеки для іноземних туристів та англомовного екскурсовода. Тому калькуляцію туристичного продукту для пропозиції іноземним туристам наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Калькуляція собівартості туристичного продукту «Таємниці Карпатських стежок» (у розрахунку на 1-го туриста на 2 дні) для іноземних туристів

№ з/п	Стаття калькуляції	Показники		
		Кількість	Ціна	Вартість
1		3	4	5
1.	Прокат велосипеда на час проходження велотуру	1	1000	1000
2.	Страховка туристів	1	500	500
3.	Послуги осіб, які знаходяться на точках по маршруту велоквесту (із знанням іноземної мови)	3	400	1200
4.	Проживання	1	500	500
5.	Харчування:			
5.1	- в ресторані	2	300	600
5.2	- сніданок в отелі	1	150	150
6.	Екскурсійне обслуговування	2	400	800
7.	Супровід гіда (із знанням іноземної мови)	1	500	500
	Разом прямих витрат			5250
8	Загальновиробничі витрати (10% від прямих витрат)	-	-	525
9	Витрати на просування (5% від прямих витрат)	-	-	262,5
10	Виробнича собівартість	-	-	6037,5
11.	Прибуток (націнка)	30%	-	1811,25
12.	Ціна на 1-го туриста, без ПДВ	-	-	7848,75
13.	ПДВ	20%	-	1569,75
14.	Ціна продажу на 1-го туриста, з ПДВ	-	-	9418,5

Джерело: розраховано автором

Таким чином, вартість туру «Таємниці Карпатських стежок» на одну особу для іноземних туристів складає 9418,5 грн. (включно з ПДВ), а собівартість туру для туристичної компанії – 6037,5 грн.

Отже, вважаємо, що запропонований нами туристичний продукт у сфері активного туризму «Таємниці Карпатських стежок» може бути включений до пропозицій туристичних фірм як м. Івано-Франківськ.

На наступному етапі варто спрогнозувати фінансові результати від впровадження нового туристичного продукту у сфері активного туризму. Задля цього варто спочатку спрогнозувати потенційний попит на туристичний продукт «Таємниці Карпатських стежок». Порадившись з менеджером компанії туристичного оператора "Sofia-Tours", було сформовано наступний план можливого туристичного обслуговування, виходячи з динамік попиту на ринку туристичних послуг та умов, що склалися в країні, зокрема військових дій на території України, відповідно до чого прогнозується попит з 3 кварталу 2023 року, з максимальним зростанням до кінця року (табл.2.8). При розрахунку враховується сезонність велотуру з максимальним навантаженням у 3-му кварталі (у 4 кварталі прогнозується попит тільки у жовтні місяці).

Таблиця 2.8

Прогноз попиту на туристичний продукт «Таємниці Карпатських стежок» для внутрішніх та іноземних туристів на 2023 рік

Період	Внутрішні туристи, осіб	Іноземні туристи, осіб	Разом, осіб
3 кв 2023	60	24	84
4 кв 2023	25	15	40
Разом	85	39	124

Джерело: складено автором

Таким чином, на 2023 рік визначено прогнозу чисельність туристів, які прогнозується обслужити в рамках туристичного продукту «Таємниці Карпатських стежок» в кількості 124 особи, у т.ч.85 осіб – туристи-громадяни України, 39 осіб – туристи-громадяни іноземних країн (ЄС).

Оцінку ефективності від продажу туристичного продукту «Таємниці Карпатських стежок» базується на визначенні потенційних доходів та можливих витрат. Використовуючи дані про калькуляції туристичних продуктів, а також прогноз попиту їх реалізації, було визначено прогнозні результати від формування та продажу туру «Таємниці Карпатських стежок» (табл. 2.9).

**Прогнозні результати від формування та продажу туру «Таємниці
Карпатських стежок» на 2023 рік**

Період	Доходи від продажу турів (без ПДВ), грн			Витрати		Фінансові результати		
	Внутрішні туристи	Іноземні туристи	<i>Разом</i>	Прямі витрати, грн	Непрямі витрати (просування та загальнонавчальні чі), тис.грн	Прибуток до оподаткування, грн	Податок на прибуток, -грн	<i>Чистий прибуток, грн</i>
3 кв 2021	237705	188370	426075	285000	42750	98325	17698,5	80626,5
4 кв 2021	99043,7	117731,2	216775	145000	21750	50025	9004,5	41020,5
Разом	336748,7	306101,2	642850	430000	64500	148350	26703	121647

Джерело: розраховано автором

За результатами проведених розрахунків було встановлено, що прогнозний обсяг доходів від продажу туристичного продукту «Таємниці Карпатських стежок» у 2023 році складе 336,749 тис.грн, у т.ч. 237,705 тис.грн – продаж турів туристам-громадянам України, 99,044 тис.грн – туристам-громадянам іноземних країн (ЄС). Прогнозні прямі витрати складуть 430 тис.грн, а непрямі витрати (обслуговування туристичної інфраструктури та просування турпродуктів) – 64,500 тис.грн. Прогнозний чистий прибуток від реалізації туру у сфері воєнного туризму складе 121,647 тис.грн.

Отже, розроблений нами туристичний продукт «Таємниці Карпатських стежок», на нашу думку, може бути якісно представлений на ринку активного туризму в країнах ЄС, оскільки характеризується унікальністю туристичних ресурсів та дозволяє розповсюджувати інформацію в європейських країнах як виглядають деокуповані міста, що мужньо захистили Київ ціною зруйнованих домівок і втрачених життів.

Висновки до розділу 2.

1. В рамках дипломної роботи було створено туристичний продукт у сфері активного туризму, а саме велотур «Таємниці Карпатських стежок» з

проходженням велоквесту, який створений з метою залучення значної частини населення до ведення здорового способу життя, організація змістовного дозвілля, створення нових робочих місць.

2. Роглянуто особливості розроблення медіаплану рекламної кампанії загалом та у сфері туристичних послуг зокрема. Зауважено, що головним у створенні медіаплану є визначення кінцевої мети, а саме збільшення усіма можливими засобами контактів із цільовою аудиторією за допомогою рекламних комунікацій. В якості основних каналів просування туристичного пропонується використовувати наступні засоби: Social Media Marketing, таргетована реклама та Social Media Marketing.

3. Обґрунтовано, що вартість туру «Таємниці Карпатських стежок» на одну особу для українських туристів складає 4754,1 грн, а собівартість туру для туристичної компанії – 3047,5 грн. Вартість туру «Україна непереможна» на одну особу для іноземних туристів складає 9418,5 грн. (включно з ПДВ), а собівартість туру для туристичної компанії – 6037,5 грн.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами дослідження особливостей розроблення продукту активного туризму територією України та його просування на ринку ЄС можна зробити такі висновки:

1. Уточнення сутності та розгляд наукових засад активного туризму дозволив зробити висновки, що головною особливістю активного туризму є те, що активний туризм передбачає проходження дистанцій з використанням активних способів пересування, і велотуризм є одним з різновидів активного туризму. У велотуризмі використовується велосипед як основний засіб пересування, і подорожі здійснюються в різних природних умовах. Основний пріоритет велосипедного туризму полягає у залученні людей до корисного та раціонального проведення дозвілля. Це включає поліпшення самопочуття, відновлення сил, покращення медичних та фізіологічних показників через зміну форми діяльності, дозування рухів, раціональне харчування та зменшення нервового навантаження. Велотуризм також сприяє відкриттю нових природних місць, дослідженню культурних та історичних об'єктів, сприяє здоровому способу життя, розвитку природоохоронної свідомості та активному проведенню часу на природі.

2. При проведенні діагностики ринку активного туризму ЄС та України було визначено, що останнім часом в Україні спостерігається позитивна динаміка у сфері активного туризму, зокрема з'являються спеціалізовані туроператори, які спеціалізуються на активному туризмі, що свідчить про зростання попиту на такі види подорожей. Також відбувається розвиток нових об'єктів активного відпочинку, що розширює можливості для туристів. Пункти прокату та сервісу туристичного спорядження теж з'являються, що сприяє зручності і доступності для активних туристів. Розвиток активного туризму не лише сприяє залученню українського населення до активних занять, а й має стимулюючий вплив на розвиток міжнародного туризму. Це допомагає привернути увагу зарубіжних туристів до України як привабливого напрямку для активного відпочинку. Такий розвиток активного туризму також сприяє

загальному розвитку туристичної галузі, що має важливе значення для економіки України, зокрема в контексті входження на світовий туристичний ринок.

3. Розгляд ресурсного потенціалу Івано-Франківської області для розвитку активного туризму дозволив зробити висновки, що розвитку туристичної галузі в Івано-Франківській області слугують передумовою сприятливі комфортні помірно-континентальні кліматичні умови, а величезна кількість туристично-рекреаційних ресурсів на Івано-Франківщині визначає розвиток багатьох видів туризму. Аналіз розвитку туристичної інфраструктури Івано-Франківщини говорить про те, що вона задовольняє певний рівень соціально-побутових потреб туристів.

4. При розробці маршруту та програми туру територією Івано-Франківської області було визначено, що розробка веломаршруту з елементами велоквесту на території Івано-Франківської області є цікавою та інноваційною пропозицією для активного туру. Велоквести є популярними серед велотуристів, оскільки вони поєднують в собі активне пересування на велосипеді та елементи квесту, що додає цікавість та виклик для учасників. В якості пропозиції активного туру по території Івано-Франківській області пропонується спроектувати веломаршрут з елементами велоквесту.

5. Обґрунтування заходів просування активного туру на ринки країн ЄС дозволило зробити висновки, що головним у створенні медіаплану є визначення кінцевої мети, а саме збільшення усіма можливими засобами контактів із цільовою аудиторією за допомогою рекламних комунікацій. В якості основних каналів просування туристичного пропонується використовувати наступні засоби: Social Media Marketing, таргетована реклама та Social Media Marketing.

6. При економічному обґрунтуванні туру було визначено вартість туру «Таємниці Карпатських стежок» на одну особу для українських туристів складає 4754,1 грн. (включно з ПДВ), а на одну особу для іноземних туристів складає 9418,5 грн. (включно з ПДВ). На 2023 рік визначено прогнозу чисельність туристів, які будуть обслужені в рамках туристичного продукту «Таємниці Карпатських стежок» в кількості в кількості 124 особи, у т.ч. 84 особи – туристи-

громадяни України, 40 осіб – туристи-громадяни іноземних країн (ЄС). Прогнозний обсяг доходів від продажу туристичного продукту «Таємниці Карпатських стежок» у 2023 році складе 642,85 тис.грн, у т.ч. 336,749 тис.грн – продаж турів туристам-громадянам України, 306,101 тис.грн – туристам-громадянам іноземних країн (ЄС). Прогнозний чистий прибуток від реалізації туру у сфері воєнного туризму складе 121,647 тис.грн.

Під час написання дипломної роботи було вирішено всі завдання та досягнуто мету дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беспала О. А. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туристичного ринку в Україні. Економіка: реалії часу. 2017. №6(34). URL: <https://economics.opu.ua/files/archive/2017/No6/9.pdf> (дата звернення: 02.02.2023 р.).
2. Булашев А. Я. Спортивный туризм: учеб. Харьков : ХГАФК, 2004. 388 с.
3. Зігунов В. М., Організаційно-методичні основи спортивного туризму. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 436 с.
4. Колотуха О. В. Геопросторова організація спортивного туризму: Монографія. Кіровоград : ФО-П Александрова М. В., 2015. 448 с.
5. Корнієнко О. М. Активний туризм : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-ге перер. і доп. / О. М. Корнієнко, С. В. Булатов. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 293 с.
6. Федоришина Л. М. Соціальні проблеми організації міжнародного в'їзного туризму в Україні. Сталий розвиток економіки: міжнар. наук.-виробн. журнал. 2019. № 1(42). С. 115 – 121.
7. Щур Ю.В.,ДмитрукО.Ю.Спортивно-оздоровчийтуризм : Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 232 с.
8. Розвиток активного туризму в Україні. Все о туризме: туристическая библиотека. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/derebchynska.htm (дата звернення: 06.04.2023).
9. Конох А. П., Товстоп'ятко Ф. Ф. Туризм: навч. посіб. Запоріжжя : Запоріз. держ. ун-т, 2012.
10. Пангелов Б. П. Організація і проведення турисько-краєзнавчих подорожей: навч. посіб. К.: Академвидав, 2010
11. Tourism in the 2030 Agenda.UNWTO.Home.UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/ru/node/78> (30.03.2023).
12. Активний туризм. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Активний_туризм#:~:text=Головним%20завдання

м%20активного%20туризму%20є,їх%20прав,%20інтересів,%20майна. (дата звернення: 06.04.2023).

13. Активний туризм. Всесвітня туристична організація. URL: <https://www.unwto.org/newsen/press-release/2011-06-30/challenges>. (дата звернення: 06.04.2023).

14. Філіпов З. І. Спортивний туризм : навч. посіб. Дрогобич : Коло, 2010

15. Тур-словник: пішохідний туризм, туристський маршрут, туристський шлях. Сім шляхів до пригод – Мапа, афіша, тури, відео. URL: <https://zaporizhzhia.city/news/tur-slovnik-pisohidnij-turizm-turistskij-marsrut> (дата звернення: 10.04.2023).

16. Абрамов В. В., Тонкошкур М. В. Спортивний туризм. Харків : ХНАМГ, 2011. 286 с.

17. Все про туризм. URL: http://vseproturizm.blogspot.com/2014/01/blog-post_8669.html (дата звернення: 06.04.2023).

18. Велосипедний туризм. Сколе – активний відпочинок в Карпатах. URL: <http://skole.com.ua/uk/papers/13-turizm/182-veloturizmkarpaty.html> (дата звернення: 10.04.2023).

19. Водний туризм. Турнавігатор. URL: <http://turnavigator.com.ua/водний-туризм-всі-види-водного-туризм/> (дата звернення: 16.04.2023).

20. Гірський туризм. Світ туризму. URL: <http://tursvit.info/girskiy-turyzm/> (дата звернення: 03.04.2023).

21. Спелеотуризм. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BE%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC> (дата звернення: 15.04.2023).

22. Лижний туризм. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Лижний_туризм (дата звернення: 06.04.2023).

23. Six adventure travel trends gaining traction in 2020 november. 22nd 2019world URL : <https://globetrender.com/2019/11/22/six-adventure-travel-trends-gaining-traction-in-2020/>. (дата звернення: 18.04.2023)

24. Peek Pro. The Rise of Active Tourism and Fit Getaways URL : <https://www.peek.com/pro/trends/the-rise-of-active-tourism-and-fit-getaways>. (дата звернення: 15.04.2023)
25. Active Tourism Trends for 2019 : Trail Running and Other Activities. URL : <https://www.findyouritaly.com/active-tourism-trends-for-2019-trail-running-activities/> (дата звернення: 18.04.2023)
26. Spain's official tourism website. URL : <https://www.spain.info/en/> (дата звернення: 16.04.2023)
27. Програма розвитку туризму у Вінницькій області на 2021-2027 роки. URL : <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/ogoloshenia/programa-turizm2020.pdf> (дата звернення: 20.04.2023).
28. Стратегія розвитку туризму Запорізької області на 2021-2027 роки. URL : http://www.berda.gov.ua/files/admin/Tourism_development_strategy_Zp.pdf (дата звернення: 21.04.2023)
29. Стратегія розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки. URL : <https://www.minregion.gov.ua/wpcontent/uploads/2020/05/strategiya-rozvytku-odeskoyi-oblasti-na-period-2021-2027-roky.pdf> (дата звернення: 21.04.2023).
30. Географічне розташування та природні умови Прикарпаття. URL : <https://lib.if.ua/exhib/1534076504.html>
31. Туристичні ресурси (лекції). ВСП БТЕФК КНТЕУ. URL: <http://btek.if.ua/?m1prm=39&m2prm=63&m0prm=7#:~:text=Туристи> ч (дата звернення: 06.03.2023)
32. Tourlib.net. URL: https://tourlib.net/books_ukr/lubiceva_mrt3.htm (дата звернення: 14.04.2023)
33. Абрамов В. В., Оплаканец Е. А. Пропозиції щодо забезпечення безпеки при наданні послуг в основних видах туризму. Фізичне виховання, спорт і туристсько-краєзнавча робота в закладах освіти: Збірник наукових праць. Додаток до гуманітарного вісника ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький : ФОП Домбровская Я. М., 2016. С. 221 – 226, . с. 223

